

Kmečki koledar ♦ Bauernkalender
2026

Niko Korenjak p.d. / vlg. Pulpah; Zavoze v Šmarjeti v Rožu/ Sabosach in St. Margareten i. R.

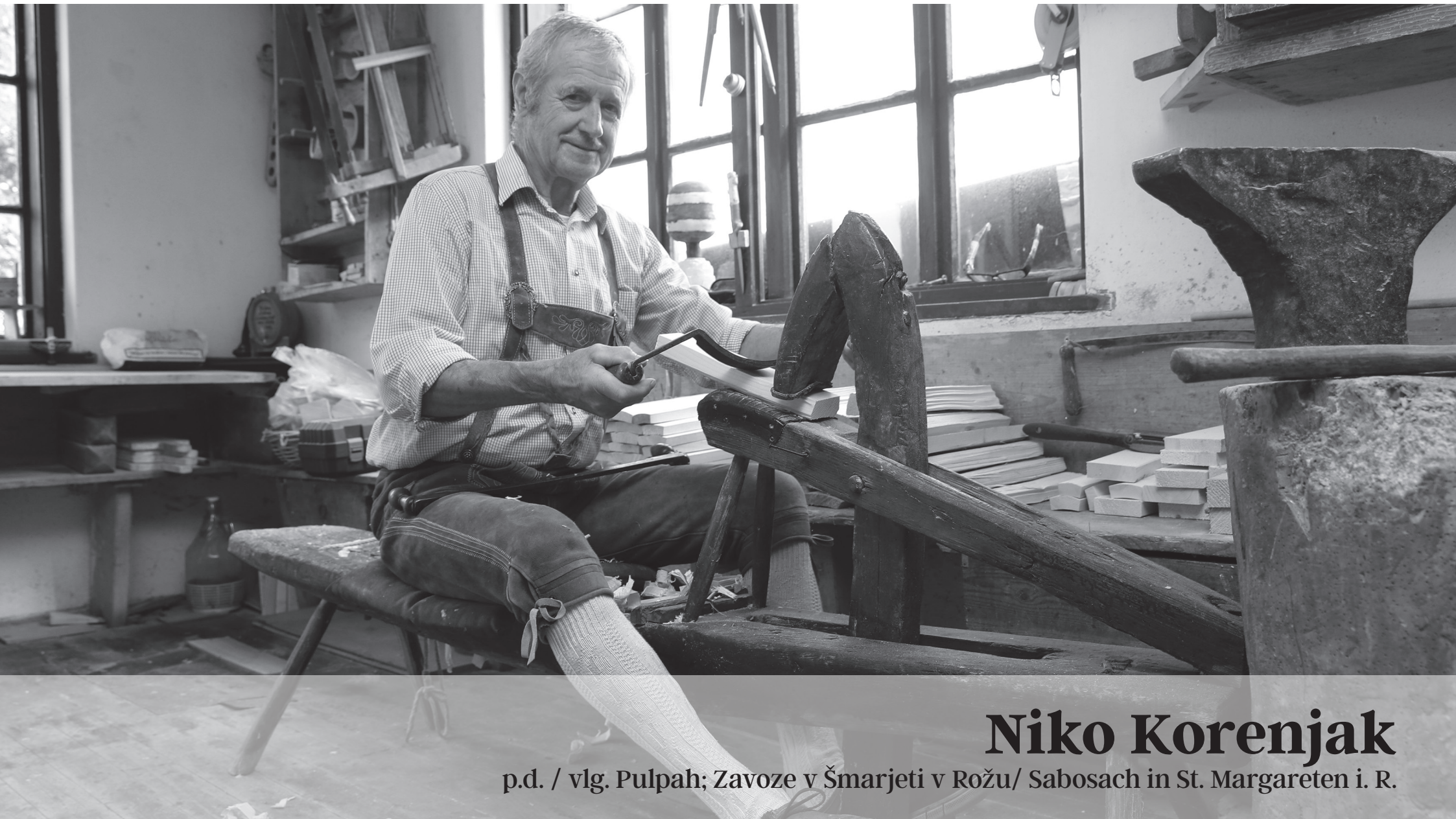
Januar 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
29	30	31	ново leto 01	Vasilij, Gregor 02	Genovefa, Bertila 03	Angela 04
Milena 05	trije kralji 06	Rajmund 07	Severin, Erhard, Jurij 08	Julija, Hadrijan 09	Viljem, Peter 10	Pavlin, Salvij 11
Tanja 12	Juta, Veronika 13	Feliks 14	Pavel, Maver 15	Marcel, Bernard, Oton 16	Zvonko, Marijan 17	Marjeta, Priska 18
Makarij 19	Fabijan, Boštjan 20	Neža, Janja 21	Vinko, Anastazij, Viktor 22	Emerencijana, Ildefonz 23	Frančišek, Felicijan 24	Ananija, Marin 25
Štefan 26	Angela, Vitalijan 27	Tomaž, Julijan 28	Valerij, Konstancij 29	Martina, Hijacinta 30	Janez, Marcela 31	01

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische oven/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze

sekanje lesa presajevanje rastlin prilivanje rožam gnojiti rez sadnega drevja sajenje drevov in grmov striženje las trebljenje plevela vkuhanje, obiranje, skladiščenje sadja mlaj polna luna

Holzschlagen Umtopfen und Umsetzen Blumengießen Düngen Obstbaumschnitt Bäume und Sträucher pflanzen Haare schneiden Jäten und Unkrautbekämpfung Einkochen, ernten, lagern - Obsttage Neumond Vollmond

Niko Korenjak

p.d. / vlg. Pulpah; Zavoze v Šmarjeti v Rožu/ Sabosach in St. Margareten i. R.

Šmarjeta v Rožu z okolico že od nekdaj velja za središče sodarstva ali pintarije na dvojezičnem delu Koroške. Korenine tega poklica v Šmarjeti dobesedno segajo v zemljo, v tla okolišnjih hribov in gora. Kajti tu je rasla in raste podlaga izdelkov: odličen les. Šmarješki pintarji (sodarji) so daleč naokoli sloveli za mojstre tega, danes na žalost na izginotje obsojenega poklica.

Med zadnje šmarješke sodarske mojstre sodi tudi Niko Korenjak, po domače Pulpah v Zavozah. Rojen leta 1948 se je po krajevni ljudski šoli izučil doma pri očetu Niku za pintarja. Nato je leta 1966 zaključil triletno sodarsko poklicno šolo v Kremsu ob Donavi, ki so jo obiskovali sodarski vajenci iz vse Avstrije. To šolo je zaključil tudi sosed Šiman Korenjak, po domače Čeber. Sodarska poklicna šola v Celovcu je zaradi pomanjkanja naraščaja kmalu po drugi svetovni vojni morala zapreti.

Pri Pulpahu sta pintarska obrt in poklic doma že v tretjem rodu in vsi gospodarji se imenujejo Nikolaj oz. Niko.

Ko se je Niko Korenjak učil za sodarja, je v Šmarjeti, na Kočuhi in v Zvrhnji vesci od sodarstva živelo nad 20 pintarjev. Izdelovali so vse vrste lesenenih sodov in tudi orodje: škafe za kisle zelje in nasoljevanje mesa, polovnjake, čebre, mevtre, sode za vino in mošt, putrihe za trgatev, lesene kadi, ribeže, žlice, žehtarje - vedra za molžo, deže, nečke, kuhalnice, zajemalke in celo skodle - šintl'ne. Postopek nastajanja na primer soda je trajal precej časa in za vsak posamezni korak so uporabljali posebna orodja ter mere, ki so jih, podobno kot čevljarji kopita, uporabljali pri oblikovanju posameznih delov soda. Uporabljali so na primer skobljo, veliko skoblo ali amerikanko, votrnco za izdelovanje utora za zaribanje podna (vstavljanje tal), skobljo za doge, hobuskobelj ali oblič, žage in drugo. Na mere in orodje so skrbno pazili.

Dokler ni bilo železnih vodovodnih cevi, so pri Pulpahu z vrtovcem, to je sveder, (»cveder«) na dolgem železnem drogu skozi večmeterska debela vrtali luknjo in tako delali lesene vodovodne cevi. Zaradi odpornosti in trajnosti so te cevi običajno bile iz macesnovine. Dolge so bile približno štiri metre. Med seboj so bile

povezane z železno spojko. Te cevi so dolgo držale in so zelo dobro služile svojemu namenu. Pri vrtanju sta bila potrebna dobro oko in mirna roka.

Poglavitna surovina pintarjev je bil les. Ker je pri Pulpahu bila tudi kmetija, so les za lastno rabo in za pintarijo imeli doma.

Za pintarijo so uporabljali v glavnem smrekovino in macesnov les. »Smreko smo imeli sami, a za izdelovanje polovnjakov in sodov pa je bil potreben macesnov les, ki počasi raste nad 1000 metri visoko v gorah. Sekali smo ga vsako leto v januarju pri Košutniku v Selah,« pravi Niko. Hlode so doma razžagali na meter dolžine. Smrekove hlode so cepili na dva cenimetra in pol debele deske, dile, macesnove pa so žagali. Deske so potem skrbno naravnali, da so se lahko sušile. Pri sušenju je veljalo pravilo, da se deska posuši en centimeter na leto. Pri Pulpahu imajo na zalogi še precej dobro uležanega in pripravljenega lesa.

Kmalu po končani obrtni šoli in opravljenem mojstrskem izpitu je za Nika bilo jasno, da pintarija ni več donosna, da z njo ne bo mogoče preživeti. Vzrok je bil prodor plastičnih posod, ki so zamenjale lesene. »Bile so lažje in cenejše. Skratka, napočil je čas plastike in pintarji smo se morali umakniti.« Pa tudi podmladka ni bilo več.

Leta 1968 se je Niko Korenjak zaposlil v žičarni KESTAG v bližnjih Borovljah, kmetija in pintarija pa sta postala sprostitev in zaposlitev v prostem času. Niko, oče štirih sinov, je velik ljubitelj narodnozabavne glasbe, poleg tega pa je odličen in navdušen plesalec. Na plesu je spoznal tudi ženo Mimi.

In Sabosach in St. Margareten im Rosental/Zavoze v Šmarjeti v Rožu lebt die Familie von Niko Korenjak, vlg. Pulpah in dritter Generation, eng verbunden mit der Fass- und Geschirrbinderei. Niko und seine Frau Mimi sind Eltern von vier Söhnen.

Die Gemeinde St. Margareten gilt als Zentrum der Fassbinderei in Südkärnten. Noch vor wenigen Jahren gab es in der Gegend etwa zwanzig Fassbinder, die sowohl sämtliches notwendige Gebinde für den Haushalt und die Land- und Obstwirtschaft herstellten als auch hölzerne Wasserrohre. Die Erzeugnisse fanden reißenden Absatz und wurden weit über die Gemeinde- und Landesgrenzen hinaus verkauft. Der Grund für die Etablierung dieses Gewerbes in den Tälern der Karawanken liegt im Waldreichtum der Region und in der meisterhaften Beherrschung des Handwerks. Heute befindet sich diese Tätigkeit aufgrund mangelnder Nachfrage leider am absteigenden Ast. Die Gründe dafür sind neben dem Vordringen von Plastikgeschirr und Plastikgebinden auch Billigwaren sowie fehlender beruflicher Nachwuchs.

Niko Korenjak ist einer der letzten Fass- und Geschirrbinder von St. Margareten. Geboren im Jahre 1948, erlernte er nach dem Besuch der Volksschule bei seinem Vater Niko das Fass- und Geschirrbinderhandwerk. Er besuchte die Berufsschule in Krems a. d. Donau, da die Schule in Klagenfurt/Celovec wegen Nachwuchsmangels aufgelöst worden war. Doch schon bald nach der Übernahme des Betriebs musste er erkennen, dass das erlernte Handwerk kein Brotberuf mehr war. So fand Niko Arbeit im Drahtzugwerk der ehemaligen KESTAG in Ferlach/Borovlje. Mit der Fassbinderei blieb er aber bis heute engstens verbunden.

Das Grundmaterial des Fassbinders ist Holz, überwiegend Fichte und Lärche. Fichtenholz entnahm man aus dem hauseigenen Wirtschaftswald, Lärchen wurden jeden Winter beim Košutnik in Zell/Sele von den hoch gelegenen Hängen bezogen. Das Holz wurde zugeschnitten, zu mehr als zwei Zentimetern dicken Brettern gespalten oder gesägt und anschließend jahrelang getrocknet.

»Plastična posoda je bila lažja in cenejša. Napočil je čas plastike in pintarji smo se morali umakniti.«

»Das Plastikgeschirr war leichter und billiger. Wir Fassbinder mussten der Ära des Plastiks weichen.«

Thomas Dobnig p.d. / vlg. Rebernik; Dob/Aich, Pliberk/Bleiburg

Februar 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
26	27	28	29	30	31	Brigita, Sever 01 ● ● ☉
svečnica 02 ● ● ☿	Blaž, Oskar 03 ● ● ● ♈	Gilbert, Veronika 04 ● ● ● ● ♈	Agata 05 ● ● ● ♊	Pavel 06 ♊	Egidij, Rihard 07 ♋	Janez, Jožefina 08 ● ♋
Apolonija, Sabin 09 ● ♋	Sholastika 10 ● ♋	Saturnin, Cedmon 11 ● ● ♋	Evlalija, Benedikt 12 ● ● ♋	Jordan 13 ● ♋	Valentin 14 ● ♋	Klavdij, Georgija 15 ● ♋
Julijana 16 ♋	Aleš, Frančišek, Silvin 17 ● ♋	Simeon, Flavijan 18 ● ♋	Konrad, Barbat 19 ● ♋	Elevterij, Silvan, Leon 20 ● ● ♋	Peter, Irena 21 ● ● ♋	Marjeta 22 ● ● ♋
Polikarp, Romana 23 ● ♋	Matija, Sergij, Modest 24 ● ♋	Konstancij, Valburga 25 ♋	Aleksander, Matilda 26 ♋	Gabrijel, Leander 27 ● ● ♋	Roman, Hilarij, Osvald 28 ● ● ♋	01

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische oven/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze

● sekanje lesa Holzschlagen ● presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen ● prilivanje rožam Blumengießen ● gnojiti Düngen ● rez sadnega drevja Obstbaumschnitt ● sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen ● striženje las Haare schneiden ● trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung ● vkuhovanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage ● mlaj Neumond ● polna luna Vollmond

Thomas Dobnig

p.d. / vl.g. Rebernik; Dob/Aich, Pliberk/Bleiburg

Thomasa Dobniga (26) srečamo v Dobu pri Pliберку na domači kmetiji pri Reberniku, kjer živi z mamo Doris, sestro Katrin in očimom Christia-nom. Blizu hiše, v grabnu na travniku ob reki Bistrici, se pasejo njegove ovce. Ima okoli 30 ovac pasme jura-merino, primerne za prirejo mesa. Skrbi za približno 60 živali skupaj z mladiči.

Ima tudi 50 panjev kranjskih čebel, iz propolisa doma pripravljajo kreme in kapljice, iz voska pa sveče in fi-gure, ki jih sami ulivajo. Letošnja letina strdi je bila izredno dobra. Večinoma imajo gozdno strd, pred štiri-mi leti pa je bilo v okolici Sv. Lucije pri Dobu precej polj z ajdo, zato so imeli tudi ajdovo strd. Pri čebelarje-nju Thomasu veliko pomaga ded Rihard Dobnig, ki se s čebelami ukvarja že desetletja.

»Meni pač včasih zmanjka časa,« pravi Thomas, ki je že pet let zaposlen v kmetijski zadrugi Lagerhaus in na terenu kmetom prodaja krmo za živali. Ob tem spozna različne načine dela na kmetijah. Kmetom po njegovih besedah ni vseč, da cene za kmetijske proizvode dolo-čajo drugi – naj gre za meso, koruzo ali les. »Če jaz kot prodajalec prodam robo, določam ceno sam,« dodaja in razmišlja o težavah kmetov zaradi nestabilnih in prenizkih odkupnih cen. »Morda bi bila rešitev uvedba minimalnih cen za kmetijske izdelke. Težava je tudi pri podporah za kmete, saj so večji kmetje na boljšem. Ni pravično, da plačuje kmet s sto hektarji enake pri-spevke za socialno zavarovanje kot kmet s tisoč hek-tarji.«

Poleg ovac in čebel ima Thomas še sto kokoši nesnic. Če jajca ostanejo, doma izdelata različne vrste rezancev. Pred tremi leti si je nabavil mobilni hlev za piščance in v enem letu priredi približno 400 piščancev. Meso in jajca večinoma proda sveže na domu, stranke pa pred kolinami obvesti prek statusa na WhatsAppu – vse se hitro proda. Piščanci pri njem živijo približno sedem tednov, imajo tudi izpust. Ob zakolu tehtajo okoli 2,5 kilograma. »Moji piščanci niso golobi,« se nasmeji.

PoglavnišolijeobiskovalkmetijskošoloGoldbrunnhof, nato Višjo kmetijsko šolo v Raumbergu, ki jo je zaklju-čil z maturo. Navdušile so ga razlike v kmetovanju po

Avstriji – od gorskih do ravninskih kmetij – ter mož-nosti optimiranja. Dragocena pa so tudi številna prija-teljstva z mladimi iz vse Avstrije, ki jih je sklenil ob šolanju.

Thomas je od leta 2024 najemnik Rebernikove kmetije, na kateri skoraj 20 let ni bilo živali, površine pa so ob-delovali drugi kmetje. To je želel spremeniti. Doma so imeli le manjši traktor »flekej« in voz. Postopoma je na-kupil potrebne stroje in večji traktor. Rad dela tudi v gozdu v Dobrovi, na Komlju in pri Sv. Luciji. Na poljih prideluje ječmen, koruzo in sojo. »Že 500 let se kmetuje pri hiši in vedno sem želel sam obdelovati naše povr-šine, znanje iz šole prenesti v prakso,« pove Thomas. Veliko zaslužka s kmetijo ni, gre predvsem za strast in ljubezen do kmetijstva, važno pa je, da se kmetija fi-nančno nosi sama. Največ potenciala vidi pri jajcih, te-steninah in piščancih. Ljudem želi pokazati, da so re-gionalna živila kakovostna. Ponovno so se lotili tudi pridelave lastnega krompirja. »Se ne izplača po evrih, je pa okus povsem drugačen in sam rad vem, od kod pride živilo, ki ga pojem.« Ekološko kmetovanje zanj za zdaj ni smiselno: »Ni dovolj povpraševanja po ekološki jaginetini, ki ima višjo ceno.«

Pri domačem delu mu veliko pomagajo dedek, babica, mama, sestra, prastric Pepej in partnerka Antonia. »Brez pomoči družine ne gre,« poudarja. Ovce so tre-nutno še na paši, kmalu jih bodo ostrigli, pri tem mu pomaga izkušeni strižec ovac Samo Pinter. Zimo pre-živijo v hlevu, ki ga je najel pri sosedu Cirilu Opetniku, po domače Zadjaku.

Zakaj ovce? »Te živali so me vedno fascinirale: so skro-mne in hvaležne. Ko sem med svojo čredo, se umirim in »izklopim«. Vsakdanje delo s strankami je lahko na-porno. Tudi čebele so takšne: če si živčen, te prisilijo, da se umiriš – sicer ti »poplačajo.«

Za prihodnost načrtuje gradnjo novega hleva in skla-diščne hale, rad bi imel tudi nekaj svinj. »Sem kar sre-čen. Morda se bom poročil s svojo Antonio,« zaključí z nasmehom.

Thomas Dobnig (26) lebt gemeinsam mit Mutter Doris, Schwester Katrin und Stiefvater Christian in Aich/Dob bei Bleiburg auf dem Hof seiner Familie, vlg. Rebernik. Auf einer Wiese beim Feistritzbach weiden seine 30 Jura-Merino-Mutterschafe. Mitsamt der Nachzucht be-treut er rund 60 Tiere.

Bei der St.-Luzia-Kirche stehen 50 Carnica-Bienenvölker, die Thomas gemeinsam mit Opa Richard betreut. Die Bie-nen sammeln Waldbonig, zu Hause entstehen Propolis-produkte wie Salben und Tropfen; aus Wachs werden Kerzen gegossen.

Beruflich ist Thomas seit fünf Jahren beim Lagerhaus tätig und besucht täglich viele Bauern. Dabei erlebt er, wie abhängig die Landwirtschaft von schwankenden Erzeu-gerpreisen ist. »Wenn ich Ware verkaufe, bestimme ich den Preis. Bauern können das nicht. Mindestpreise könnten helfen, aber einfache Lösungen gibt es nicht,« sagt er. Vie-les findet er unfair: »Ein Hof mit 100 ha zahlt dieselben Sozialversicherungsbeiträge wie einer mit 1000 – und das System wird von den Kleinen getragen.«

Am Hof leben auch 100 Legehennen. Was nicht gleich ver-kaufte wird, verarbeitet Thomas zu Nudeln. In einem mo-bilen Stall mästet er jährlich rund 400 Hühner mit Auslauf. Vermarktet wird direkt ab Hof – die Kunden informiert er per WhatsApp.

Thomas besuchte die andwirtschaftliche Fachschule Goldbrunnhof und die HBLFA Raumberg – wertvoll wa-ren vor allem praktische Einblicke und österreichweite Kontakte.

Seit 2024 ist Thomas Pächter des Rebernik-Hofs, auf dem fast 20 Jahre keine Tiere gehalten wurden. Nun werden wieder Gerste, Mais und Soja angebaut – und eigene Erd-äpfel: »Es rechnet sich nicht, aber es schmeckt besser – und ich weiß, was ich esse. Landwirtschaft ist meine Leiden-schaft. Es geht auch im Kleinen – man muss sich spezia-lisieren.«

Warum Schafe? »Sie sind genügsam und dankbar. Bei ihnen kann ich abschalten – wie bei den Bienen.«

Seine Ziele: ein neuer Stall mit Lagerhalle – und vielleicht ein paar Schweine. »Ich bin glücklich. Vielleicht heirate ich meine Antonia.«

Ich finde es schade, dass kleine Bauernhöfe die Landwirtschaft aufgeben. Deshalb wollte ich die Arbeit zu Hause fortsetzen.

»Žal mi je, da majhne kmetije opuščajo kmetovanje, zato sem želel nadaljevati delo doma.«

Martin Wieser p. d. / vlj. Šubernik; Rute/Kreuth, Radiše/Radsberg

Marec März 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
28	27	28	29	30	31	Albin, Antonina 01 ● ● 🐉
Neža, Karel 02 ● ● 🐉	Kunigunda, Marin 03 ● ● ● ● 🐉	pust, Kazimir, Arkadij 04 ● ● ● ● 🐉	pepelnica, Janez Jožef 05 🐉	Fridolin, Marcijan 06 🐉	Perpetua, Felicita 07 🐉	Janez 08 ● 🐉
Franciška, Bruno 09 ● 🐉	Makarij 10 ● ● 🐉	Konstantin 11 ● ● 🐉	Gregor, Doroteja 12 ● ● 🐉	Kristina, Teodora 13 Celje – Marčni sejmi Dnevi lovstva, Flora & Vrt, APIS Slovenia ● 🐉	Matilda, Florentina 14 Celje – Marčni sejmi Dnevi lovstva, Flora & Vrt, APIS Slovenia ● 🐉	Klemen, Ludovika 15 Celje – Marčni sejmi Dnevi lovstva, Flora & Vrt, APIS Slovenia ● 🐉
Herbert, Julijan 16 🐉	Patrik, Jedrt, Jerica 17 🐉	Ciril, Salvator 18 ● 🐉	Jožef 19 ● 🐉	Klavdija, Martin 20 pomlad ● ● 🐉	Nikolaj, Filemon 21 ● ● 🐉	Lea, Katarina 22 ● 🐉
Viktorijan 23 ● 🐉	Katarina 24 🐉	gospodovo oz. Mariji 25 ● 🐉	Evgenija, Kastul, Ludgar 26 ● ● 🐉	Peregrin, Lidija, Lazar 27 Komenda Vigredni kmetijski sejem ● ● 🐉	Bojan 28 Komenda Vigredni kmetijski sejem ● ● ● 🐉	Bertold 29 poletni čas 🕒 Komenda Vigredni kmetijski sejem ● ● 🐉
Rozvita 30 ● ● ● 🐉	Gvido 31 ● ● ● 🐉	01	02	03	04	05

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische oven/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpjon/Skorpion strelec/Schütze
sekanje lesa Holzschlagen presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen prilivanje rožam Blumengießen gnojiti Düngen rez sadnega drevja Obstbaumschnitt sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen striženje las Haare schneiden trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung vkuhanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage mlaj Neumond polna luna Vollmond

Martin Wieser

p. d. / vlg. Šubernik; Rute/Kreuth, Radiše/Radsberg

Na Šubernikovi kmetiji na Rutah pri Radišah živita zakonca Nužej (75) in Marija Wieser (70), rojena Hribernik. V hlevu in na travniku ob domačiji so se nekoč pasle krave, pridelovali so mleko. Oče Nužej je Šubernikovo kmetijo, znano tudi po žganjekuhi, s pomočjo žene vodil poleg službe.

Po upokojitvi sta živino prodala, nekaj let je hlev stal prazen. Leta 2022 se je to spremenilo. Namesto krav zdaj na kmetiji živijo alpake, nabavil jih je njun sin Martin Wieser. Z življenjsko partnerko Kerstin živi v Dvorcu, vsak dan pa se pripelje v Rute.

»Krav nisem hotel več imeti, preveč je dela, zaslužka pa malo. Ovce me niso zanimale, ker jih ima skoraj vsak. Potem sem si nabavil alpake. Zdele so se mi zanimive zaradi volne in ker lahko z njimi hodiš na sprehode. Kmetijo želim ohraniti, zato jo bom vodil naprej z alpami,« pravi 46-letni Martin.

Doraščal je z bratom Nikom in sestro Anjo. Ljudsko šolo so obiskovali v Dvorcu, domov so hodili peš, včasih tudi več kot pol ure. Martin se je nekaj let šolal na Slovenski gimnaziji, a se je kmalu odločil za vajeništvo in postal mizar. Poklicno se je ukvarjal z restavriranjem starega pohištva. Nekaj let je delal kot prodajalec lesa, medtem pa je že 14 let zaposlen v logistiki pri Glocku v Borovljah.

Martin si je najprej nabavil tri odrasle alpake in dve mladi, ki so dragocene živali, okoli 6000 € je dal za vsako. Čreda se je počasi večala, zdaj ima Martin enajst živali različnih barv. Najmlajši mladič je star le nekaj tednov. Samice so breje večino življenja, mladiče nosijo 11 mesecev in pol.

Kravjo štalo je preuredil v hlev, primeren za alpake. Poleti so v hlevu, če je vroče, pozimi pa so raje na prostem, saj so navajene mraza. Alpake so doma v Južni Ameriki, kjer živijo na nadmorski višini med 3500 in 5000 metri na območjih Čila, Bolivije, Ekvadorja in Peruja, zdaj pa tudi pri Šubernikovih.

Z živalmi je veliko dela: čiščenje hleva, zjutraj dobijo posebno krmo. Martin je hvaležen, da mu pomaga oče Nužej. Prodal še ni nobene, prostora bi imel za približno 25 komadov, toliko bi jih rad imel. Predpis je, da moraš

imeti najmanj tri alpake, saj so čredne živali. Raje bi imel samce, ker je le s samci mogoče iti na sprehod. »A na to nimam nobenega vpliva,« se nasmehne Martin.

Martin ponuja enourne sprehode z alpami skozi gozd. Prihajajo družine in kolegi z dela. »Vsak sprehod z alpako je umirjajoč. Vsaka ima malo drugačen karakter,« je prepričan.

Alpake postrizejo spomladi, enkrat v letu. Iz volne Martin ročno odstranjuje seno in umazanijo, s tem se veliko ukvarja v zimskih mesecih. Sortirano volno pošlje podjetju, ki iz nje izdeluje copate, nogavice, odeje in naglavne trakove. Izdelke Martin prodaja. Volna alpake ne pika in ne srbi. Vlakna so votla in imajo dobre termoizolacijske lastnosti. Ker ne vsebuje lanolina, je idealna za alergike in je brez vonja. Tudi Martin ima odejo iz alpakine volne, ki je lahka, poleti hladi, pozimi pa greje.

Hribovite travnike okoli domačije pokosi dvakrat v letu. Za alpake obdrži le otavo, kakor se pravi drugi košnji. Prva košnja sena je pregroba, alpake so pri krmi kar izbirčne.

Martin je ponosen, da še nobene živali ni izgubil. Treba je paziti na parazite in po potrebi cepiti. Trenutno je nevarna bolezen modrikastega jezika, ki jo prenašajo krvosesne mušice. »Na srečo do nas še ni prišla. Nevarno je septembra in oktobra, preden pride mraz.«

Poleg alpak se Martin rad ukvarja z mizarstvom, restavrira pohištvo, doma imajo delavnico, žago in stroj za obdelavo lesa. Del kravjega hleva sta z očetom preuredila v večji prostor, kjer se lahko tudi posedi. Vedno je treba kaj preurediti in dograditi okoli hiše. Poleg pašnikov kmetija obsega tudi nekaj gozda – hore, kot pravijo na Radišah. Gozd je vir kurjave, kurijo s sekanci, tudi na Radiše pa je že našel lubadar, ki povzroča kmetom skrbi.

S službo in delom na kmetiji Martinovi dnevi trajajo tudi 18 ur, za televizijo mu ne ostane časa. Kljub temu nima občutka, da bi kaj zamudil. Daljši dopusti mu ne manjkajo. Male alpake pridobijo okoli 300 gramov teže dnevno. »Lepo je priti na kmetijo in jih opazovati, kako rastejo.«

»Kmetijo bom vodil naprej, ker jo želim ohraniti. Lepo je priti na kmetijo in opazovati alpake, kako rastejo.«

Auf dem Šubernikhof in Kreuth auf dem Radsberg leben Nužej (75) und seine Frau Marija Wieser (70), geb. Hribernik. Früher standen Kühe im Stall und lieferten Milch. Nužej führte den Hof, bekannt auch für seine Schnäpse, nebenberuflich mit seiner Frau. Nach der Pensionierung wurde das Vieh verkauft, der Stall stand einige Jahre leer.

Seit 2022 leben auf dem Hof Alpakas, die Sohn Martin (46) angeschafft hat. Mit seiner Partnerin Kerstin wohnt er in der Nähe und fährt täglich zum Hof, um sich um die Tiere zu kümmern. »Kühe wollte ich nicht mehr. Schafe hat fast jeder. Dann habe ich Alpakas gekauft. Sie haben mein Interesse wegen ihrer besonderen Wolle geweckt und weil man mit ihnen spazieren gehen kann. Den Hof will ich erhalten, deshalb führe ich ihn jetzt mit Alpakas weiter«, sagt Martin, gelernter Tischler und im Logistikbereich bei der Firma Glock in Ferlach tätig.

Zuerst kaufte er drei erwachsene und zwei junge Alpakas, wertvolle Tiere, jedes kostete rund 6000 €. Mittlerweile zählt Martins Herde elf Tiere verschiedener Farben. Die Stuten sind immer trächtig, die Tragzeit beträgt rund 11,5 Monate.

Der alte Kuhstall wurde umgebaut. In der Sommerhitze stehen die Alpakas im Stall, im Winter draußen. Kälte sind sie gewohnt, stammen sie ursprünglich doch aus Südamerika und leben auf 3500 bis 5000 m Seehöhe.

Im Frühling werden die Tiere geschoren, Martin sortiert die Wolle von Hand. Sie wird von einem Unternehmen zu Socken, Decken und Stirnbändern weiterverarbeitet. Die Alpakawolle kratzt nicht, wärmt gut, ist geruchsneutral und für Allergiker geeignet.

Martin bietet einstündige Alpakawanderungen durch den Wald an. »Es ist beruhigend, mit einem Alpaka unterwegs zu sein. Jedes hat seinen eigenen Charakter.« Die hügeligen Wiesen um den Hof mäht Martin zweimal jährlich, nur das zweite Heu bleibt für die Tiere, die erste Mahd ist zu grob.

Martins Tage dauern oft 18 Stunden. Die kleinen Alpakas nehmen täglich etwa 300 g zu. »Es ist schön zu sehen, wie sie wachsen.«

»Ich werde den Hof weiterführen, weil ich ihn erhalten möchte. Es ist schön, auf den Hof zu kommen und zu sehen, wie die Alpakas wachsen.«

Ana in Tilen Selan p. d. / vlg. Pr' Mlač; Trata pri Velesovem (SLO)

April 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
30	31	Hugo 01 ● ● ●	Frančišek, Teodozija 02 ○	Rihard, Roman 03	Izidor 04 ●	velika noč, Julijana 05 ●
vel. ponedeljek, Irenej 06 ●	Herman 07 ● ●	Albert, Julija, Valter 08 ● ●	Marija, Tomaž 09 ●	Ezekiel, Apolonij 10 ●	Stanislav, Domnij 11 ●	Lazar, Julij 12 ●
Martin 13 ●	Lambert 14 ●	Peter, Helena 15 ●	Bernardka, Benedikt 16 ● ●	Rudolf, Fortunat 17 ● ●	Apolonij 18 ●	Leon, Ema, Dioniz 19 ●
Hilda, Neža 20 ●	Anzelm, Konrad, Simeon 21 ●	Leonid, Agapit, Luka 22 ● ●	Jurij, Vojteh, Adalbert 23 ● ●	Fidelis, Honorij 24 ● ● ●	Marko, Ermin 25 ● ● ●	Antonin 26 ● ● ●
Cita, Kastor 27 ● ● ●	Peter, Vital, Ludvik 28 ● ● ●	Katarina, Robert 29 ●	Pij, Jožef, Jakob 30 ●	01	02	03

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische oven/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze

● sekanje lesa Holzschlagen ● presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen ● prilivanje rožam Blumengießen ● gnojiti Düngen ● rez sadnega drevja Obstbaumschnitt ● sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen ● striženje las Haare schneiden ● trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung ● vkuhovanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage ● mlaj Neumond ○ polna luna Vollmond

Ana in Tilen Selan

p. d. / vlg. Pr' Mlač; Trata pri Velesovem (SLO)

Na Trati v občini Cerklje na Gorenjskem, ob vznožju Kravca in v neposredni bližini kraja Adergas z znamenitim bivšim stamostanom dominikank, ki se proslavlja z najstarejšim Marijinim kipom v Sloveniji in s sliko mojstra Martina Hansa Krems-Schmidta, leži kmetija pri Mlač. Tu imajo vse krave imena. Lična vaška cerkva je posvečena sv. Marjeti.

Tu gospodarita mlada kmeta Ana in Tilen Selan. Tilen je inženir agronomije, šolal in izobraževal se je v Biotehničnem centru Naklo, kjer je opravil prakso in nekaj let tudi poučeval. Žena Ana pa je kozmetičarka in se ob kmetovanju posveča svoji poklicni dejavnosti. Kmetijo sta pred leti prevzela od Tilnovih staršev Magde in Janeza Selan, ki kljub upokojitvi pomagata na kmetiji, predvsem pa oskrbujeta govedo. Za varnost na kmetiji in na vasi pa skrbijo dobrohotna dveletna bernardinka Dora ter jata glasnih gosi.

Ana in Tilen sta kljub različni poklicni izobrazbi predana kmetovanju in skušata s podporo staršev ter s številnimi novimi idejami in pristopi razvijati podjetje naprej. Težiščno se posvečata prodaji domačih izdelkov in pridelkov od doma in sploh ekonomski plati kmetije. Sicer je pa tako, da vsakdo na kmetiji prime za vsako delo.

Pri Mlaču obdelujejo dobrih deset hektarjev travnikov in njiv, nekaj več kot ducat ha gozda pa je železna ekonomska rezerva domačije in nudi tudi gradbeni in kulilni les.

Mlačeva kmetija je komercialna kmetija. Že pred leti so opustili tradicionalno kmetovanje. Preusmerili so se na govedorejo in prodajo pridelkov od doma. Poleg tega so pred nekaj leti od krav molznic prešli na rejo krav dojilj lisaste pasme in na limuzinke, ki so izrazita mesna pasma. Na travnikih okoli kmetije se celo pašno dobo pase okoli ducat krav s teleti. Vsa teleta obdržijo in krave niso privezane. Bike od osmega meseca naprej privežejo in jih pri 24 mesecih zakoljejo. Krave in biki so v ločenih hlevih. Na leto pri Mlaču zakoljejo okoli deset bikov in do deset prašičev, ki jih dokupijo. Ker zakol doma ni več dovoljen, so zelo veseli, da sta v bližini zasebni klavnici, ena v Šenčurju, druga na Pšati. Oddaljeni sta le nekaj kilometrov in pokrivata gorenjski

okoliš. Živino krmijo s senom in koruzno silažo in s tritikalo. Koruzo pridelujejo doma na dveh ha. Oboje meljejo doma.

Sploh je Mlačeva kmetija zelo urejena in sodobno opremljena ter ustrezno mehanizirana. Pred kratkim so asfaltirali in s tem tudi odvodnjali dvorišče. V garažah stojita srednjemodna traktorja s potrebnimi stroji, viličarja in dvoriščni traktor. Pod napušči pa gnezdiijo lastovke, ki so po starem izročilu znak zdrave kmetije.

V sodobno in po eujevskih predpisih urejeni mesnici Anin oče in izučen mesar meso zaklanih živali predeluje v vrhunske goveje izdelke – kranjske klobase, hrenovke, šunkarice in drugo, kar je pri odjemalcih zelo priljubljeno. Prodaja teh izdelkov brez posrednikov je bistvenega pomena za preživetje na kmetiji. Temelj so kakovost, higiena, zanesljivost in zaupanje odjemalcev, ki od bizu in daleč pridejo k Mlaču po želene dobrote. Naročila so možna po elektronski pošti in facebooku. Redni gostje pa so tudi otroci iz okolišnjih šol in otroških vrtcev, ki na Mlačevi kmetiji odkrivajo življenje na kmetiji.

Kakor je trenuten razvoj kmetije razveseljav, tudi pri Mlaču velja pravilo, da ni luči brez sence. Še pred tremi desetletji je na Trati bilo osem kmetij, ki so oddajale mleko. Danes to dela samo še ena. Opuščanje kmetij in pomanjkanje prevzemnikov, izguba rodovitnih tal v zazidalne ter špekulacijske namene, razseljevanje in odseljevanje mladine so splošna bolezen, pravi Janez Selan. Občutno je tudi pomanjkanje govedi. Ana in Tilen Selan, mlada Mlačeva gospodarja, svoje dejavnosti nočeta razširiti, kajti »velikost kmetije in produkcija naj bosta pregledni, da lahko živimo in preživimo kot svobodni kmetje«.

»Velikost kmetije in produkcije naj bosta pregledni, da lahko živimo in preživimo kot svobodni kmetje.«

In Trata pri Velesovem in der slowenischen Gemeinde Cerklje na Gorenjskem liegt der Hof Pr' Mlač der Familie Selan. Den Hof führen seit einigen Jahren die Jungbauern Ana und Tilen Selan, die Eltern Magda und Janez Selan helfen tatkräftig mit und widmen sich der Viehzucht. Hofwächter sind die zweijährige Bernhardinerhündin Dora und eine Schar Gänse.

Tilen absolvierte seine Ausbildung im Biotechnischen Zentrum Naklo und unterrichtete dort auch einige Jahre lang. Er ist für die ökonomischen Belange des Betriebs zuständig. Ana ist ausgebildete Kosmetikerin und führt eine eigene Kosmetikfirma. Selbstverständlich packt aber jeder überall an, wo gerade Not am Mann oder an der Frau ist.

Nach der Hofübernahme haben Ana und Tilen die traditionelle Bewirtschaftung aufgegeben und sind auf Mutterkubhaltung mit Fleckvieh und Limousinrindern sowie auf die Selbstvermarktung der hauseigenen Produkte umgestiegen. Auf der etwa zehn Hektar großen landwirtschaftlichen Fläche werden Futtermittel wie Heu und Getreide angebaut, und auf den Wiesen grasen etwa zwölf Kühe mit Kälbern. Für sie wurde ein Freilaufstall eingerichtet. Die Stiere werden mit etwa acht Monaten im gesonderten Stall angebunden und mit 24 Monaten geschlachtet. Jährlich werden etwa zehn Stiere und bis zu zehn zugekaufte Schweine der Verwertung zugeführt. Geschlachtet werden sie in den nur wenige Kilometer entfernten Schlachthöfen in Šenčur und Pšata. Zu Hause wird das Fleisch im eigenen modernen Schlachtraum zu Spitzenprodukten wie Würsten oder Schinken verarbeitet. Bei der Kundschaft genießen die Erzeugnisse einen hervorragenden Ruf, denn Qualität, Sauberkeit, Verlässlichkeit und das Vertrauen der Kunden sind für die Familie Selan eine wichtige Messlatte. Bei der Vermarktung bedient man sich moderner elektronischer Mittel. Der Hof ist zweckmäßig ausgestattet und auch bei Kindern und Schulgruppen sehr beliebt.

Der Verlust an Bodenflächen bereitet der Familie Sorge. Sie wollen aber als freie Bauern leben und überleben.

»Hofgröße und Umfang der Produktion sollen ausgestaltet sein, um als freie Bauern überleben zu können.«

Andreas in Katharina Kügler p. d. / vlg. Sagosda; Sinča vas/Kühnsdorf

Maj Mai 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
27	28	29	30	praznik dela 01 ● ● ○	Atanazij, Boris 02 ● ● ☾	Filip, Jakob, Teodozij 03 ● ☾
Cvetko 04 ● ● ☾	Silván, Juta, Gotard 05 ● ● ☾	Marija, Dominik 06 ● ☾	Gizela, Domicijan, Flavij 07 ● ☾	Viktor 08 ● ☾	Pahomij 09 ☾ ☾	materinski d., Antonin 10 ☾
Estela, Mamert, Ignacij 11 ● ☾	Pankracij 12 ● ☾	Servacij, Peter 13 ● ☾	vnebohod, Bonifacij 14 ● ● ☾	Izidor, Zofija 15 ● ● ☾	Janez Nepomuk, Andrej 16 ☾ ☾	Jošt, Paskal, Bruno 17 ● ☾
Janez, Venancij 18 ☾	Peter 19 ☾	Bernardin 20 ● ● ☾	Krispin 21 ● ● ☾	Marjeta, Renata 22 Dobrote slovenskih kmetij KGZS Ptuj ● ● ● ☾	Janez 23 Dobrote slovenskih kmetij KGZS Ptuj ● ● ● ☾	Marija, Suzana 24 Dobrote slovenskih kmetij KGZS Ptuj ● ● ● ☾
binkoštni ponedeljek 25 ● ● ● ☾	Filip 26 ● ☾	Avguštin, Alojzij, Julij 27 ● ☾	German, Bernard 28 ● ☾	Maksim, Teodozija 29 ● ● ☾	Ivana 30 ● ● ☾	Petronila, Vital 31 ○ ☾

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische oven/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze
● sekanje lesa Holzschlagen ● presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen ● prilivanje rožam Blumengießen ● gnojiti Düngen ● rez sadnega drevja Obstbaumschnitt ● sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen ● striženje las Haare schneiden ● trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung ● vkuhanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage ● mlaj Neumond ○ polna luna Vollmond

Andreas in Katharina Kügler

p. d. / vlg. Sagosda; Sinča vas/Kühnsdorf

Sredi Sinče vasi v Podjuni je kmetija družine Kügler, po domače Sagosda. Mladi kmet Andreas (33) ne ve točno, kaj naj bi pomenilo hišno ime. V slovenščini je zagozda pojem za klin za cepljenje oz. podiranje lesa, danes poznamo tiste oranžne iz plastike.

Na hodniku pri vhodu visi družinsko drevo družine Kügler, ki sega v leto 1760. Kot pravi Andreas, imajo prednike tudi v Španiji.

V hiši poleg očeta Felixa (60) živijo Andreas in njegova žena Katharina, rojena Vauti z Rut pri Rinkolah. Poročila sta se pred tremi leti, Katharina je v zakon je pripeljala fanta Juliana in Johannesa, ki že hodita v šolo. Zakoncema sta se v zadnjih dveh letih rodila še hčerka Anika in sinček Samuel. Andreas je imel mlajšega brata Christiana, ki pa je leta 2022 nenadoma in veliko prezgodaj umrl.

Odkar se Andreas spominja, je pri hiši vedno bilo tri-deset krav molznic. Leta 1990 sta oče in ded zgradila velik, moderen hlev že z rešetkastimi tlemi in veliko jamo za gnojnico, in v tem hlevu še danes stoji živina

Leta 2008 sta se Andreasova starša ločila, babico pa so morali, potem ko jo je zadela kap, dati v dom za ostarele. Andreas je tedaj obiskoval kmetijsko šolo. Ker je očetu in dedku delo zraslo čez glavo, so se odločili, da bodo opustili pridelavo mleka.

Oče Andreasa ni hotel siliti v to delo in je rekel, da si naj raje izbere kak drug poklic. Dve leti je hlev stal skoraj prazen, potem so ponovno začeli s pitanjem govedi. Hleva ni bilo treba posebno urediti in ustreza tudi današnjim pravilom. Andreas je opravil vajeništvo v tovarni turbopolnilnikov v Šmihelu »Dal sem jim odpoved, ker so mi rekli, da je treba tudi na praznik svetih treh kraljev obvezno delati. To mi je bilo enostavno preveč, delodajalca sem zamenjal.«

Leta 2021 je oče hudo zbolel za korono, doma pa so imeli 80 glav živine. Andreas se je odločil, da se bo polnopravno posvetil kmetijstvu. »Zdaj sem sam svoj šef. Življenjska kvaliteta je večja, manj je časovnega pritiska kot v tovarni. Rad delam z živalmi in sem v hlevu.« Delo v hlevu vsak dan opravi v treh urah.

Danes s pomočjo očeta skrbi za 100 glav govedi in 120 prašičev pitancev, ki jih ima v najetem hlevu v Vogljah.

»Kar narediš sam, lahko tudi sam prodaš.«

Poleg lisastega goveda in pasme angus in šarole ima še nekaj komadov italijanske vrste kihanina.

Andreas si je doma uredil prostor za predelavo mesa in lotil se je neposredne prodaje. Znanje je pridobil od očeta bivše partnerke, ki je mesar. Zdaj Andreas izdeluje in od doma prodaja sveže svinjsko in goveje meso, salame, šunko, kranjske klobase, biftek, mesni sir in še kaj. »Pri mojih produktih je vse malo bolj začinjeno. Če pri začimbah varčuješ, varčuješ pri okusu. Ojačevalcev okusa pa ne uporabljam in mesa ne dokupujem.« Medtem z neposredno prodajo ustvari že 25 % celotnega prometa kmetije. Stranke prihajajo iz vse Koroške. »Pri-dejo zaradi kvalitete, dobre cene, pa tudi mene imajo radi. Rad se pogovarjam, rad sem med ljudmi,« pove Andreas, ki svojo robo hitro razproda. Že tretjino svojih živali predela sam, ostale proda klavnici. Poleg mesa prodaja še sončnično in bučno olje, ker je veliko povpraševanja po darilnih košarah in je lepo, če mesu do-daš tudi kakšno olje.

Tudi na poljih razen žetve vsa dela opravijo sami, pridelujejo koruzo, ječmen, tritikale, sončnice in buče za olje.

Medtem ko se ob kmečki malici z Andreasom pogovarjava o kmetiji, se iz gozda vrne oče Felix, ki se je po koroni zdravstveno opomogel. Dolgo je bil celo na intenzivnem oddelku. Veter je Küglerjevim v letu 2023 od 36 hektarjev gozda v Dobrovi podrl 17 hektarjev. »Življenjsko delo je bilo uničeno v nekaj minutah, a kljub temu ne smeš obupati,« pove oče Felix s težkim glasom. Kmetija je v zadnjih letih zaradi toče, suše in poplav precej trpela. A Küglerjevi so imeli dovolj rezerv in doslej so lahko prebrodili tudi slaba leta.

Andreas je tudi kandidat Skupnosti južnokoroških kmetov in kmetov, čeprav slovensko le malo govori oziroma razume: »So mi pač bili simpatični. Drugi veliko obljubljajo, pri SJK pa sem imel občutek, da ne obljubljajo, česar potem ne morejo uresničiti.«

Kmetije noče povečati, ima toliko dela, da lahko shaja. Kljub temu pa še 10 ur hodi na šiht v toplarno. Zdaj je na prvem mestu družina. Doma hiši dograjuje stanovanjsko enoto in tudi okoli hiše želi malo pospraviti. In si včasih privoščiti kak dopust, najraje se peljejo v to-plice.

Mitten in Kühnsdorf im Jauntal liegt der Hof der Familie Kügler, vlg. Sagosda. Auf dem Gang neben der Eingangstür hängt ein Stammbaum, der bis 1760 zurückreicht. Laut Andreas Kügler (33) soll die Familie auch Vorfahren in Spanien haben.

Im Haus leben Andreas, seine Frau Katharina und sein Vater Felix. Katharina brachte die Söhne Julian und Johannes mit in die Ehe, in den letzten zwei Jahren kamen die gemeinsamen Kinder Anika und Samuel hinzu. Andreas' jüngerer Bruder Christian verstarb 2022 leider viel zu früh.

Seit Andreas denken kann, gibt es am Hof rund 30 Milchkühe. 1990 bauten Vater und Großvater einen modernen Stall, der noch heute genutzt wird. Die Milchproduktion gab man 2008 auf.

Andreas' Vater wollte ihn nicht zur Arbeit am Hof zwingen. Zwei Jahre stand der Stall fast leer, dann begann man wieder langsam mit der Rindermast. Andreas machte eine Lehre und arbeitete später als CNC-Techniker.

2021 erkrankte Vater Felix schwer an Corona – und am Hof standen 80 Stück Vieh. Andreas entschied sich, hauptberuflich Landwirt zu werden: »Die Lebensqualität ist besser. Was ich heute nicht schaffe, mache ich morgen.«

Mit Felix' Hilfe, der sich wieder erholt hat, betreut er 100 Rinder und 120 Mastschweine. Täglich verbringt er etwa drei Stunden im Stall.

Viel Zeit widmet Andreas der Direktvermarktung. Er erzeugt und verkauft ab Hof frisches Rind- und Schweinefleisch, Salami, Schinken, Beef Tatar, Leberkäse und dergleichen. Guter Geschmack ist Andreas am wichtigsten: »Wenn man bei den Gewürzen spart, spart man am Geschmack.« Bereits 25 % des Umsatzes kommen von der Direktvermarktung. »Die Kunden kommen wegen der Qualität, dem Preis – und wegen mir. Ich rede gern und mag es, unter Menschen zu sein«, so der Jungbauer.

Andreas will den Betrieb nicht vergrößern – er hat genug zu tun. Trotzdem arbeitet er zusätzlich in einer Fernwärmanlage. An erster Stelle steht momentan die Familie. Das Wohnhaus wird gerade umgebaut. Die rare Freizeit nutzt die Familie gern für einen Thermen-Kurzurlaub.

»Selbst hergestellt, selbst vermarktet.«

Maja in Matija Smrtnik p. d. / vlg. Bistričnik; Obirsko/Ebriach

Junij Juni 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
Justin, Konrad 01 ● ● ●	Marcelin, Peter, Erazem 02 ● ●	Karel, Klotilda 03 ●	rešnje telo, Kvirin 04 ●	Bonifacij, Igor 05	Norbert, Bertrand 06	Robert, Ana, Vilibald 07
Viljem, Severin 08 ●	Primož in Felicijan 09 ●	Bogumil, Henrik 10 ● ●	Bárnaba, Feliks, Fortunat 11 ● ●	Janez, Adelhajda 12	Anton Padovenski 13	Valerij, Rufin 14
Vid, Germana 15 ●	Gvido, Beno 16 ● ●	Gregor, Adolf, Emilija 17 ● ●	Marcelijan, Marko 18 ● ● ●	Julijana, Nazarij 19 ● ● ●	Mihelina, Florentina 20 ● ● ●	Alojzij, Evzebij, Alban 21 poletje ● ● ●
Pavlin, Tomaž, Ahacij 22 ●	Agripina, Zeno 23 ●	Janez Krstnik 24 ●	Vilko, Doroteja 25 ● ●	Stojan, Pelagij 26 ● ●	Ema, Ciril 27 ●	Irenej, Marcela 28 ●
Peter, Pavel, Marcel 29 ●	Emilijana, Oton 30 ○	01	02	03	04	05

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische ovon/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze
sekanje lesa Holzschlagen presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen prillivanje rožam Blumengießen gnojiti Düngen rez sadnega drevja Obstbaumschnitt sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen striženje las Haare schneiden trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung vkuhovanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage mlaj Neumond polna luna Vollmond

Maja in Matija Smrtnik

p. d. / vlg. Bistričnik; Obirsko/Ebriach

Bistričnikova domačija se nahaja v Kožlaškem grabnu na Obirskem, na okoli 700 metrih nadmorske višine. Pod eno streho pri Bistričniku živijo kar štiri generacije: najstarejša je 92-letna prababica Cita, njena snaha, babica Mari, hči Maja z možem Matijo ter njuni otroci Tadeja, Dijana in najmlajši, enoletni Aleksej.

Okoli hiše so strmi travniki, ki jih domači sami pokosijo s pomočjo sorodnikov. Seno balirajo in z njim čez leto krmijo dva konja. Jahanje je že od nekdaj strast Maje in njenih mlajših sester Darje in Verene. Odraščale so v družini Marije in Hanzija Smrtnik, ki je veliko prezgodaj umrl leta 2020, star komaj 54 let.

Maja (37) je po maturi na Višji šoli za gospodarske poklice v Šentpetru deset let delala pri Posojilnici Bank, kjer je ob delu v Celovcu in Podjuni dobro spoznala koroške Slovence in manjšinske strukture. »Na banki sem rada delala z ljudmi in z veseljem sem hodila na delo. Nato sem nekaj let delala v pisarni Kmečke izobraževalne skupnosti, kar mi je tudi bilo zelo všeč. « pravi Maja. Po očetovi smrti sta z možem Matijo prevzela družinsko prevozniško podjetje, ki sta ga pred njima vodila oče Hanzij in mama Mari. Podjetje je ustanovil Majin ded Florijan Smrtnik (*2005), ki je sprva prevažal mleko, pozneje pa šolarje.

Matija (36) se je izučil za mehanika in opravil mojstrski izpit. Dela je dosti, saj med tednom prevažajo šolarje iz vseh kapelških grabnov v center Železne Kaple v ljudsko ali srednjo šolo, nekateri pa se od tam odpravijo še proti Celovcu. Bistričnikovi imajo devetsedežne kombije, poleg Matije pomagajo še drugi družinski člani pri vožnjah. Dan se začne ob pol šestih zjutraj, zadnja tura je pozno popoldne, ko se vračajo šolarji iz Celovca. Dnevno prevažajo okoli 80 otrok. Poleg tega opravljajo tudi druge prevoze – za izletnike, pohodnike ali ob večernih prireditvah.

Vsi kombiji imajo pogon na štiri kolesa, saj se je treba voziti ob vsakem vremenu in v vsaki strmini. »Šolarji morajo priti pravočasno v šolo in domov,« pravi Matija. »Brez pomoči družine pa bi ne šlo. Družina je vedno tukaj, če koga potrebuješ – to je izredna dragocenost in ni samoumevno.«

»Na žalost je veliko družin skreganih. Če pri nas pride do konflikta, se usedemo skupaj in se zmenimo. Do zdaj

smo vedno našli skupno pot,« pove Matija, ki je odraščal s štirimi brati in dvema sestrama. »Zelo smo povezani in skoraj ni tedna, ko kdo ne bi imel rojstnega dne,« se nasmehne.

Vera je pomembna za mlado družino. »Na Obirskem imamo srečo, da imamo še slovensko mašo, ki jo vsako nedeljo oblikuje naš cerkveni zbor,« pove Maja. Doma molijo zjutraj in zvečer in pred vsako jedjo. Če ne morejo k maši, pa pomolijo vsaj en rožni venec doma pri domačem križu! »Vera je močno zasidrana v najinem življenju in upava, da bodo tudi otroci šli po tej poti!«

Radi tudi prepevajo, ker je petje dolga tradicija v družini. Maja je že kot otrok pela pri otroškem zboru na Obirskem, potem v šolskih zborih, v Vokalni skupini Klika in na koncu v skupini »Dekleta Smrtnik«. Matija pa ni imel časa za sodelovanje v zborih, saj je nogomet bila njegova dolgoletna strast. Zato pa zdaj pogosto poje z otroki doma! Tadeja in Dijana sodelujeta pri otroškem zboru Mini Obirčki.

»Najini otroci odraščajo slovensko. Tudi mi smo do šestega leta govorili le slovensko in to nam na noben način ni škodovalo,« pravita. »Slovenščina je materinščina, to zavednost bi midva rada posredovala tudi najinim otrokom.«

Poleg konjev imajo doma še kokoši, race in muce. Čebele pa so bile darilo, ki sta ga prejela ob poroki leta 2016. »Čebele so zanimive in čudovite živali, neverjetno, koliko stvari znajo in pridelujejo. Če sem pri njih, me takoj umirijo,« pravi Maja. »Domača strd je nekaj posebnega, poleg tega pa čebele skrbijo za rodovitne rastline in drevesa.«

Matija opravlja dela s traktorjem in vzdržuje stroje, da so pripravljeni za uporabo, ko je treba delati na njivah ali v gozdu. Delo je raznoliko in se prilagaja letnim časom, zato tudi nikoli ni dolgočasno in delo opravlja rad. Ker je mehanik lahko tudi popravlja lastna vozila. Nekaj let je imel pri Bistričniku lastno delavnico, ki jo je zaprl, potem ko sta z ženo Majo po smrti Hanzija prevzela domače podjetje.

»Trenutno igrajo otroci važno vlogo v najinem življenju, saj so vsi še majhni. Zato sva tudi zelo hvaležna, da imamo veliko družino, ki pomaga paziti na otroke, ko je veliko dela v firmi ali na domačiji. Velika družina je veliko veselje! «

Im Koschlakgraben in Ebriach, auf etwa 700 Metern Seeböhe, befindet sich der Hof der Familie Smrtnik, vlg. Bistričnik. Vier Generationen leben unter einem Dach: die 92-jährige Urgroßmutter Cita, ihre Schwiegertochter Mari, deren Tochter Maja mit ihrem Mann Matija und die Kinder Tadeja, Dijana und der einjährige Aleksej.

Maja (37) arbeitete nach der Matura zehn Jahre als Bankangestellte. Nach dem frühen Tod ihres Vaters Hanzij im Jahr 2020 übernahmen Maja und Matija den Familienbetrieb – ein Taxi- und Schülertransportunternehmen, das Majas Großvater Florijan Smrtnik gegründet hatte.

Matija (36) ist gelernter Mechaniker und hat die Meisterprüfung abgelegt. Heute fahren er und seine Familienmitglieder täglich rund 80 Schüler aus allen Seitentälern zur Schule nach Bad Eisenkappel und wieder heim. Man ist von halb sechs Uhr früh bis zum späten Nachmittag unterwegs. Kleinbusse mit Allradantrieb sind im Einsatz. »Die Kinder müssen rechtzeitig in die Schule und wieder heimkommen«, sagt Matija.

Ohne Hilfe der Familie ginge es nicht, betont er: »Wenn es ein Problem gibt, setzen wir uns zusammen. Wir finden immer eine Lösung.« Auch der Glaube ist der jungen Familie wichtig: »Wir haben das Glück, in Ebriach noch slowenische Messen zu haben«, sagt Maja. Zu Hause wird täglich gebetet und viel gesungen – denn Gesang war schon immer eine wichtige Tradition in der Familie.

Am Hof gibt es nicht nur Arbeit, sondern auch zwei Pferde, ein paar Hühner, Enten und Bienen. »Die Arbeit am Hof und in der Firma geht Gott sei Dank nicht aus. Wir sind dankbar, dass wir eine so große Familie haben, die uns bei der Arbeit unterstützt,« meint Matija. »Heutzutage ist das nicht mehr selbstverständlich, denn jeder hat wenig Zeit und viel zu tun! So lange aber die Familie zusammenhält, ist alles machbar.«

»Ich möchte unseren Kindern die Liebe zur Muttersprache und Authentizität vermitteln!«

»Zavednost do materinščine in verodostojnosti bi rada posredovala tudi najinim otrokom!«

Simon Lesjak Rožek/Rosegg; praktikant na kmetiji
Repečnik družine Rimahazi, Spodnje Gorje pri Bledu (SLO)

Julij Juli 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
29	30	Estera, Aron01	Sviton, Živko02	Tomaž, Anatol03	Elizabeta, Urh, Berta04	Ciril in Metod, Anton05
Marija, Bogomila06	Izaija, Vilibald07	Kilijan, Prokop, Evgen08	Veronika09	Amalija10	Benedikt, Olga11	Mohor, Fortunat12
Hinko, Evgen13	Kamil, Bogdan14	Vladimir15	Evstahij, Vitalijan16	Aleš, Marcelina, Vesna17	Friderik, Arnold18	Zlatka, Arsen19
Marjeta, Elija20	Lovrenc, Danijel21	Majda, Teofil22	Brigita23	Krištof, Boris in Gleb24	Jakob, Olimpija25	Joahim, Ana26
Gorazd, Kliment, Naum27	Viktor, Samo, Peregrin28	Marta, Olaf, Urban29	Peter, Angelina30	Ignacij, Fabij31	01	02

Simon Lesjak

Rožek/Rosegg; praktikant na kmetiji Repečnik družine Rimahazi, Spodnje Gorje pri Bledu (SLO)

Simon Lesjak (17) živi v na kmetiji v Rožeku. Po nižji stopnji Slovenske gimnazije se je vpisal na triletno kmetijsko šolo Stiegerhof pri Bekštanju. Doma oskrbujejo 30 glav živine, imajo še nekaj prašičev, kokoši, koze in enega osla. Kmetija je glavni dohodek družine.

Poleg očeta Ludvika in mame Karin živi doma še Simonov leto mlajši brat Mihi, tudi dijak Stiegerhova. »Mogoče bom nekoč prevzel doma kmetijo in pomembno je imeti potrebno izobrazbo,« pove Simon. Stiegerhof bo leta 2026 zaključil z izobrazbo strokovnega kmeta.

Zakaj hoče Simon nekoč prevzeti kmetijo? »Mislim, da je pomembno delo, saj vsi potrebujemo živila, ki jih proizvajajo kmetje.«

Časi se spreminjajo in treba se je prilagoditi. Samo od kmetije v naši velikosti verjetno ne boš mogel več živeti. Če bom kmet, bom moral ob tem še hoditi v službo, da se bo izšlo,« razmišlja Simon, ki namerava po zaključku šole začeti vajeništvo za mizarja. »Brez živine zame ni kmetije,« pravi in dodaja: »Hlev je že star, delo traja in je ročno, a to se da izboljšati.

Simon je poleti 2025 opravil dve enomesečni praksi na kmetiji družine Baumgartner v Šentjakobu v Rožu in v Sloveniji na kmetiji družine Rimahazi, po domače Repečnik v Spodnjih Gorjah pri Bledu. Kontakte do kmetov je posredovala Kmečka izobraževalna skupnost.

Simon je želel spoznati delo na veliki kmetiji in obiskati Slovenijo, ker zna slovensko in je želel izboljšati znanje strokovnih kmetijskih izrazov, kar mu je uspelo.

Šolska praksa je most med teorijo in poklicnim svetom, poudarja direktor ing. Anton Freithofnig iz Stiegerhova. Na drugih kmetijah učenci spoznajo, kako teoretično znanje uporabiti v praksi in prevzeti odgovornost. To je osrednji del izobraževanja na kmetijski strokovni šoli.

Repečnikova kmetija je že vsaj šest generacij v lasti družine Rimahazi. **Mirko Rimahazi** jo je z ženo **Natašo**, po poklicu veterinarska tehničarka, prevzel leta 1985. Pred tem ni več delovala.

»Zame je bila dragocena izkušnja, da sem šel na prakso in videl, kako delajo drugi.«

Začela sta z eno kravo in od takrat se ukvarjata s pridelavo mleka. Prvih deset let sta kmetijo vodila ob službah. Kmetija je s petimi hektarji lastne zemlje majhna, nakup zemlje s 60 €/m² je bil predrag, zato so za okoli 250 €/ha in leto najemali sosednje parcele. »Sprva sva mislila, da bo kmetija le konjiček, hobi, a nama je postajalo delo vedno bolj všeč,« se spominja Mirko Rimahazi, inženir lesarstva.

»Nihče nama ni govoril, kako naj delava. Veliko znanja sem si pridobil s študijem strokovne literature. Kmetijo smo postavili industrijsko, počasi gradili hleve, najemali zemljo. Vedno po načelu: najprej travca, potem kravca, potem štalca. Vse kar imamo danes, so zaslužile krave z mlekom,« je ponosen Mirko.

Za molžo imata dva robota, vsaka krava ima čip, ki monitorira zdravje, gibanje in plodnost živali. Mirko Rimahazi veliko časa namenja analiziranju na računalniku. »Dandanes se je treba vsega lotiti na polno, drugače te ostali pozovijo. Kmet naj ostane kmet, naj proizvaja,« je prepričan Mirko.

Kmetija je zelo uspešna in hčerka Eva pomaga pri delu, potrebujejo pa še dodatno pomoč. Praktikante spremljajo že 30 let. »Za nas so popestritev življenja. Simon je fant, ki ve, kaj pomeni prevzeti odgovornost,« ga pohvali Mirko.

Med prakso je Simon bival v lastni sobi v hiši z gospodarjema. Imel je tudi nekaj prostega časa: »Najbolj mi je bilo všeč, ker sem ob ponedeljkih smel obiskovati sveto mašo na Blejskem otoku. Prakso v tujini priporočam vsakemu, pri družini Rimahazi sem se počutil zelo dobro.«

Kmetija je zrasla na 120 molznic, vključno s teleti zdaj oskrbujejo 240 glav živine, vsaka žival ima ime. »Zdaj le povečujemo intenzivnost, ne rastemo več, saj lokacija kmetije na vasi tega ne dopušča,« pravi Mirko. Njihove krave v letu povprečno dajo 12.000 l mleka, imeli so že slovensko rekorderko z 18.000 l. Za dobro mlečnost skrbijo udobje, prostor, svež zrak, čista voda, ventilacija, stalna analiza in prilagojena prehrana ter mojstrski svetovalci za krmo. Gotovo pa malo vpliva tudi čudovit pogled na Blejski grad, ki ga imajo krave v odprtem hlevu.

Simon Lesjak (17) lebt mit seinen Eltern Ludwig und Karin sowie seinem Bruder Mihi auf dem elterlichen Bauernhof in Rosegg, wo rund 30 Rinder, einige Schweine, Hühner, Ziegen und ein Esel gehalten werden. Nach der Unterstufe am Slowenischen Gymnasium Klagenfurt besucht Simon die Landwirtschaftliche Fachschule Stiegerhof bei Finkenstein, die er 2026 abschließen wird. »Vielleicht übernehme ich eines Tages den Hof, dafür ist eine gute Ausbildung wichtig,« sagt Simon, der später eine Tischlerlehre beginnen möchte, um später nebenbei arbeiten zu können.

Im Sommer 2025 absolvierte er zwei Praktika – bei der Familie Baumgartner in St. Jakob im Rosental sowie auf dem Repečnik-Hof der Familie Rimahazi in Spodnje Gorje (Slowenien) nahe dem Bleder See. Vermittelt wurden die Kontakte von der KIS, der Bäuerlichen Bildungsgemeinschaft Südkärnten. Simon wollte größere Betriebe kennenlernen und seine Slowenischkenntnisse, vor allem den Fachjargon, verbessern.

Die Schulpraxis bildet die Brücke zwischen Theorie und Berufswelt, betont Direktor Ing. Anton Freithofnig vom Stiegerhof. Durch die Arbeit auf anderen landwirtschaftlichen Betrieben lernen Schüler, theoretisches Wissen praktisch anzuwenden und Verantwortung zu übernehmen. Dies ist ein zentraler Bestandteil der Ausbildung an den Landwirtschaftlichen Fachschulen.

Der Repečnik-Hof führen **Mirko** und **Nataša Rimahazi** seit 1985. Aus einer Kuh wurden inzwischen 120 Milchkühe mit Nachzucht, insgesamt rund 240 Tiere. Eine Kuh liefert bis zu 18.000 Liter Milch pro Jahr. Moderne Technik sorgt für hohe Effizienz: Zwei Melkroboter und Chips überwachen Gesundheit und Fruchtbarkeit der Tiere. »Man muss alles konsequent angehen, sonst hat man keine Chance. Der Bauer soll Bauer bleiben und produzieren,« so Mirko Rimahazi.

»Simon weiß, was Verantwortung bedeutet,« lobt er. Simon wohnte während des Praktikums auf dem Repečnik-Hof. Besonders beeindruckt hat ihn die Montagsmesse auf der Insel im Bleder See. »Ich empfehle jedem die Erfahrung eines Auslandspraktikums,« ist Simon begeistert.

»Das Praktikum war eine wertvolle Erfahrung für mich, denn ich konnte sehen, wie andere arbeiten.«

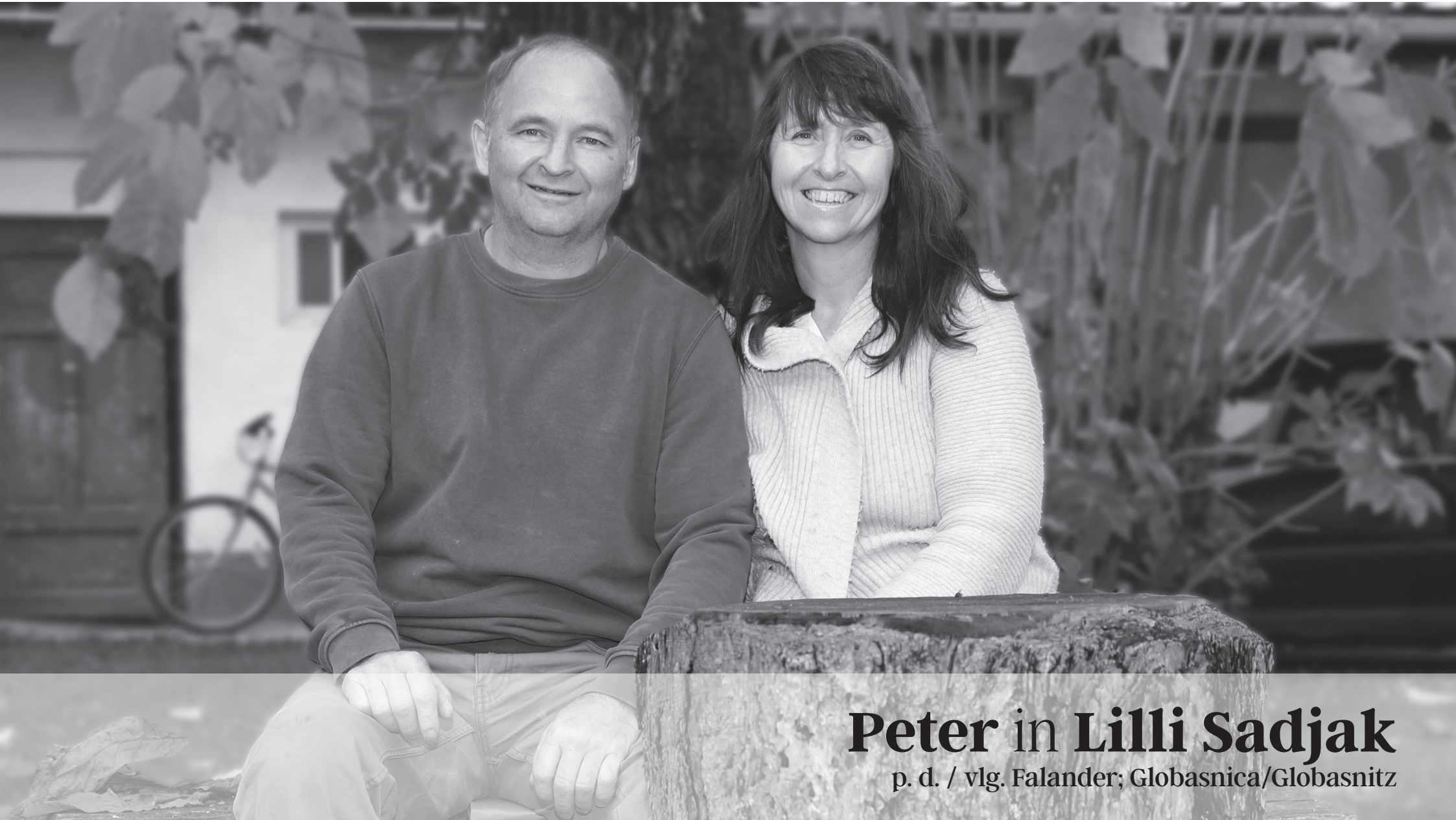

Peter in Lilli Sadjak p. d. / vlg. Falander; Globasnica/Globasnitz

August August 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
27	28	29	30	31	Alfonz 01 ● ●	Evzebij, Peter Julijan 02 ●
Lidija, Avguštin 03 ● ●	Janez, Rajner 04 ● ●	Ožbalt 05 ● ●	Pastor 06 ●	Sikst, Kajetan 07 ●	Dominik 08 ●	Peter, Roman, Edit 09 ●
Lovrenc, Zvezdana 10 ●	Klara, Suzana 11 ●	Inocenc, Lelija 12 ● ● ●	Hipolit 13 ● ● ●	Maksimilijan, Evzebij 14 ● ● ●	Marijino vnebovzetje 15 ● ● ●	Rok, Štefan 16 ●
Hijacint, Liberat 17 ●	Jelka, Alenka, Arnold 18 ● ●	Janez, Ludvik 19 ● ●	Bernard, Samo, Lucij 20 ● ●	Pij, Zvest, Baldvin 21 ● ●	Marija, Zmago 22 AGRA – Gornja Radgona ● ●	Roza 23 AGRA – Gornja Radgona ●
Jernej, Emilija 24 AGRA – Gornja Radgona ●	Ludvik, Jožef, Patricija 25 AGRA – Gornja Radgona ●	Ivana, Rufin 26 AGRA – Gornja Radgona ●	Monika, Amadej 27 ●	Avguštin, Hermes 28 ●	Sabina 29 ● ●	Srečko, Gvencija 30 ●
Rajko, Pavlin 31 ● ●	01	02	03	04	05	06

kozorog/Steinbock ● sekanje lesa Holzschlagen ● presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen ● prilivanje rožam Blumengießen ● gnojiti Düngen ● rez sadnega drevja Obstbaumschnitt ● sajenje drevov v grmov Bäume und Sträucher pflanzen ● striženje las Haare schneiden ● trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung ● vkuhanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage ● mlaj Neumond ● polna luna Vollmond

Peter in Lilli Sadjak

p. d. / vlg. Falander; Globasnica/Globasnitz

Če ste se že kdaj peljali skozi Globasnico, gotovo niste mogli spregledati rumenega gradu, ki ga je v zadnjih desetletjih zgradil domačin Janez Elbe. Kar čez cesto, sredi Globasnice in skrita med sadnim drevjem pa stoji Falandrova kmetija s stanovanjsko hišo, gospodarskim poslopjem in hlevom. Na kmetiji živita zakonca Peter (53) in Lilli Sadjak (56) ter sinova Lukas in Jonas. Lukas študira zgodovino v Celovcu, živi doma in rad poprime tudi za delo na kmetiji, Jonas pa veliko časa preživi na Dunaju, kjer študira gospodarsko pravo. Kljub temu je še vedno tesno povezan z domovino, saj v Globasnici igra nogomet. Peter je kmetijo podedoval od že pokojnih staršev Stefana in Apollonie Sadjak, rojene Wutte. Falandrova hiša je bila vedno polna, saj je odraščal s tremi sestrami in šestimi brati.

Peter in Lilli vodita kmetijo ob službah. Ukvarjajo se z vzrejo pujskov in rejo krav dojilj. Pred desetimi leti so opustili mlečno proizvodnjo. »Mleka je bilo premalo in preveč časa je šlo za to,« pravi Peter. V hlevu stoji med 15 in 20 glav živine. Okoli šest telet pride vsako leto na svet, te napitajo in prodajo. Ko pujski tehtajo okoli 30 kilogramov, jih prodajo. Enkrat na leto, po božiču, za lastno uporabo zakoljejo dva prašiča. Takrat se zbere širša družina in pomaga pri kolinah. Neposredne prodaje mesa se niso lotili, vse pridelano je za domačo rabo. Kokoši imajo za jajca, sebe in sorodnike oskrbujejo še s krompirjem.

Peter in Lilli sta bila najprej, od leta 2000 in preden sta jo podedovala, najemnika kmetije. »Odkar sva jo prevzela, nikoli nisva razmišljala o tem, da bi nehala. Preveč nama je kmetija pri srcu, preveč je emocij,« pravi Lilli.

Peter je obiskoval nižjo stopnjo Slovenske gimnazije in leta 1987 pri Bromanu v Pliberku začel vajeništvo za mizarja. Pri istem podjetju dela še danes. Lilli je po maturi končala šolo za bolniško sestro, nekaj let je bila doma pri družini. »Dela na kmetiji sem se morala šele naučiti, na primer molže ali vožnje s traktorjem,« pravi Lilli, danes zaposlena kot ordinacijska pomočnica. Na kmetiji skrbi za gospodinjstvo in vrt, po potrebi pomaga tudi v hlevu.

»Hotela sva imeti kmetijo kot nekoč, z različnimi živalmi, brez specializacije. Ni treba vedno delati tako kot drugi. Kmetijo vodiva tako, kot sta to delala moja starša,

veliko se ni spremenilo. Moraš pač imeti precej idealizma,« pravi Peter: »Delo na kmetiji je zame tudi odmik od službe. Kmetija nam daje strukturo v življenju, živali nas potrebujejo. Nič nas ne moti, da se ne odpravljamo kam na dopuste.«

Dnevi so dolgi. Peter vstane pred peto, gre v hlev, ob sedmih je v službi, popoldne pa spet v hlev. Vse, kar pridelajo na poljih, porabijo doma za krmo živali.

Ker je kmetija sredi vasi na majhni parceli, reja živali na prostem ni možna. Trenutno še velja prehodni rok in krave smejo biti še privezane v hlevu. »Če tega ne bodo več dovolili, jih bomo morali prodati,« pravi Peter. Hlev je starejši in ni posodobljen. »Dandanes te lahko nov hlev stane milijon evrov. Če si izračunaš, kako dolgo bi moral delati, da bi se to obrestovalo, je bolje, da kar nehaš. Nikdar se nisva hotela zaradi tega zadolžiti. Tega pritiska nisva hotela imeti,« pravi Peter. Zgradila pa sta halo za stroje in investirala v kmetijsko mehanizacijo.

Raje sta prenovila stanovanjsko hišo, kurjavo, okna in izolacijo. Peter rad dela v lastnem gozdu na Peci ali na Dobrovi. »V gozdu se umirim, ker vidim, kaj je uspelo narediti. Pomagajo mi bratje, a najraje grem sam, čeprav vem, da ni najbolj pametno,« pravi.

Peter in Lilli opažata, da ljudje vedno manj cenijo vrednote živil. »Če je mleko par centov dražje, je že katastrofa. Telefon za tisoč evrov bi si pa vsak privoščil. Ljudje so pozabili na svoje kmečke korenine.« Na vasi so skoraj vse kmetije nehale s kmetovanjem in zato je tudi manj komunikacije na vasi. »Če dandanes kmetuješ, kakor to delamo mi, te imajo nekateri skoraj že za neke vrste čudaka in te ne jemljejo resno. Samo redki te res občudujejo, ker še vedno ohranjaš kmetijo.«

Falandrova kmetija je vključena tudi v program ÖPUL Naturschutzmonitoring, ki ima za cilj ohranjanje pestrosti vrst. Lilli redno na dveh Falandrovih površinah opazuje in dokumentira biotsko raznovrstnost.

Rek »wachsen oder weichen« – rasti ali izginiti – za Falandrove ne velja. »Nismo zrasli, izginili pa tudi ne,« se nasmehmeta Peter in Lilli Sadjak, ki – če imata čas – rada gresta v hribe, na Peco ali na Topico.

Mitten in Globasnitz liegt der Bauernhof der Familie Sadjak mit Wohnhaus, Wirtschaftsgebäude und Stall. Auf dem Hof leben Peter (53), hauptberuflich Tischler, und seine Frau Lilli (56), die als Ordinationsassistentin arbeitet. Sohn Lukas wohnt noch zu Hause, studiert Geschichte in Klagenfurt und hilft am Hof mit. Jonas studiert Wirtschaftsrecht in Wien, ist aber auch wegen des Globasnitzer Fußballs noch eng mit der Heimat verbunden

Peter, der mit drei Schwestern und sechs Brüdern aufgewachsen ist, hat den Hof von seinen Eltern Stefan und Apollonia geerbt. Vor zehn Jahren wurde die Milchwirtschaft eingestellt, seitdem stehen Mutterkubhaltung und Ferkelzucht im Mittelpunkt. Im Stall stehen etwa 20 Tiere, jährlich kommen etwa sechs Kälber auf die Welt. Zwei Schweine werden jährlich für den Eigenbedarf geschlachtet. Auch mit Eiern und Kartoffeln versorgt man sich selbst.

Die Sadjaks führen den Hof seit dem Jahr 2000. »Wir haben noch nie daran gedacht, aufzuhören. Der Hof und die Tiere liegen uns zu sehr am Herzen«, sagt Lilli. Peter betont, dass für sie immer klar war, einen Bauernhof mit verschiedenen Tieren zu führen und sich nicht zu spezialisieren. Die Arbeit am Hof ist für Peter auch Ausgleich zum Beruf: »Die Tiere geben unserem Leben eine Struktur. Dass wir selten auf Urlaub fahren, macht nichts.« Peter genießt auch die Arbeit im eigenen Wald, wo er Ruhe und Erfüllung findet.

Da der Hof mitten im Dorf auf kleinem Grund liegt, ist Freilandhaltung nicht möglich. Der Stall ist älter, eine Modernisierung wäre teuer und würde sich in der Größe nicht rechnen. Stattdessen wurde das Wohnhaus modernisiert, eine Maschinenhalle gebaut und die nötigen Gerätschaften angeschafft.

Der Falander-Hof ist Teil des ÖPUL-Naturschutzmonitorings, einem Programm zur Förderung der Artenvielfalt. Auf zwei Flächen dokumentiert Lilli die Biodiversität von Pflanzen.

»Der Spruch ‚wachsen oder weichen‘ gilt für uns nicht – wir sind nicht gewachsen, trotzdem gibt es unseren Hof noch«, lachen Peter und Lilli.

»Niemand hat mir vorgeschrieben, wie ich den Hof zu führen babe. Auch ich werde der nächsten Generation bei ihrer Arbeit nicht hineinreden.«

»Nihče me ni silil, kako naj vodim kmetijo. Tudi jaz naslednji generaciji ne bom rekel, kako naj delajo.«

Planinska agrarna skupnost Rožca-Baba / Agrargemeinschaft Rožca-Baba-Alm Šentjakob v Rožu/ St. Jakob im Rosental

September 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
31	Tilen, Verena, Tamara 01	Maksima, Antonin 02	Gregor, Doroteja 03	Zalka, Ida 04 <i>Pliberski jormak</i>	Lovrenc, Viktorin 05 <i>Pliberski jormak</i>	Petronij, Favst, Makarij 06 <i>Pliberski jormak</i>
Marko, Regina 07 <i>Pliberski jormak</i>	Hadrijan, Natalija 08	Peter, Dorotej, Gorgonij 09	Nikolaj, Otokar 10	Prot in Hijacint, Erna 11	Gvido, Tacijan 12	Janez, Mavrilič 13
Notburga 14	Dolores, Melita 15	Ljudmila, Edita 16	Robert, Lambert 17	Jožef, Irena, Zofija 18	Januarij 19	Suzana, Kandida 20
Matej, Matevž, Jona 21	Mavricij 22	Domogoj, Lin, Pij 23 <i>jesen</i>	Anton Martin Slomšek 24	Zlata, Sergij 25	Kozma in Damijan 26	Vincencij, Hiltruda 27
Vaclav, Ljuba 28	Mihael, Gabrijel, Rafael 29	Hieronim, Zofija, Honorij 30	01	02	03	04

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische goven/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze
sekanje lesa Holzschlagen presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen prilivanje rožam Blumengießen gnojiti Düngen rez sadnega drevja Obstbaumschnitt sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen striženje las Haare schneiden trebljenje plevela Jäten und Unkrautbekämpfung vkuhanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage mlaj Neumond polna luna Vollmond

Planinska agrarna skupnost Rožca-Baba / Agrargemeinschaft Rožca-Baba-Alm

Leše pri Šentjakobu v Rožu/ Lessach, St. Jakob im Rosental

Na nadmorski višini med 1400 in 1800 metri se v občini Šentjakob v Rožu od Hude do državne meje s Slovenijo razprostira planina Rožca-Baba, katere lastnik in upravitelj je Planinska agrarna skupnost Rožca-Baba.

Predsednik Agrarne skupnosti je **Mihi Notsch**, po domače Ruep na Čemernici. Mihi je upokojen mehanik in obpoklicno še tudi kmet. Njegov tesen sodelavec pa je **Petrej Janežič**, po domače Janežč v Lešah.

Planina je skupna last okolišnjih kmetov, ki so deležniki Agrarne skupnosti. Deleži skupnosti so vezani na kmetijo, skupnost pa ima 200 deležnikov. Brez njihovega soglasja se na planini ali s planino nič ne dogaja. Najmočnejše deleže imajo kmetje oz. lastniki iz vasi Hodnina, Podrožca, Svatne, Breznica in Leše. Skupnost je organizirana po pravilih splošnega društvenega prava.

Planina meri 160 ha, od tega je 100 ha pašne površine, ostalo pa so skalovje in nedonosne površine. Predvsem ruševje in macesne je treba zaradi hitre rasti in zaraščanja redno trebiti, kar je zelo naporno. Za čiščenje planine oz. trebljenje se kmetje zberejo na delovnih akcijah, EU pa to opravilo tudi finančno podpira. Letno na planino priženejo 100 krav in junic ter volov, okoli 50 ovac ter nekaj konj in koz. To v bistvu odgovarja razmerju dveletnega goveda ali konja na hektar ali pa sedem ovac na hektar. Na govedo EU plača 40 evrov. AMA kontrolira vse, od ušesnih znamk preko zdravstvenega stanja živine do urejenosti planine in opravljenih del.

Ker planina ni ograjena, tudi pastirja ni, je pomembno, da kmetje redno nadzorujejo živino, da v primeru nezgod hitro ukrepajo in pa da so med seboj v stiku. Tu in tam se primeri, da se živina paše čez mejo, a se vselej vrne nazaj. Mihi pravi, da ni tedna, ko ne bi bil dva-do trikrat na planini.

Na planini se kaj lahko zgodijo nesreče, na primer udar strele, zlomi nog ali usodni zdrsi živine. Predlanskim so na Rožci izgubili triletno brejo junico. Na Rožci (še) nimajo težav z zvermi kot so medved, volk ali potepuški psi. Pohodniki in drugi koristniki narave, na

primer kolesarji, se bolj ali manj držijo navodil opozorilnih tabel, tako da doslej ni bilo nezgod zaradi nepriernega obnašanja pohodnikov. Če pa je le treba koga, predvsem tiste, ki imajo s seboj pse, opozoriti na reakcijo živine, predvsem krav s telički, »to storimo tako, da jih opozarjamo, naj ne zapuščajo poti in da spoštujejo naravo ter živino. Saj je planina njen bivalni in prehranjevalni prostor,« pravi Petrej Janežič.

Na Rožci so trije stani in hlev, ki je zbirališče živine, ki se tja zateka ob slabem vremenu. Dve koči sta oddani zasebnikom, eno pa imajo v najem lovci. Kajti planina je tudi lovišče, odstrel divjadi pa je oddan raznim lovcem. Težav z vodo na planini, ki ima pet vrelcev, ni. Dodatno pa so kmetje že pred davnim naredili tudi vodne zajemalnike, kamor vodo mehanično črpajo s tako imenovanim ovnačem, »bidrom«.

Na Rožco ženejo kmetje živino okoli svetega Vida, to je 15. junija, in jo odženejo v dolino okoli 15. septembra, običajno teden dni po mali gospojnici. Za prigon in odgon vsak kmet po lastni presoji poskrbi sam.

Mihi Notsch in Petrej Janežič soglasno poudarjata, da je prednost planine prav ta, da v poletnih mesecih na kmetiji ni dela z živino in si kmet prihrani krmo za jesen in zimo. Poleg tega se živina utrdi, planina pa ne zarašča.

Planina ni le pašna površina, ampak tudi prostor za doživljanje in spoznavanje narave, kraj oddiha in tudi prekomejnih srečanj, na primer na Klaku med občinama Jesenice in Šentjakob. Zato Agrarna skupnost skrbi, da je planina vzdrževana in njen videz prijazen in urejen in da bo še dolgo služila svojemu namenu. Med prihodnje načrte sodijo obnova in popravilo poslopij in izboljšanje dostopa z gospodarskimi vozili ter zapis avtohtonih ledinskih imen.

»Prednost planine je, da v poletnih mesecih na kmetiji ni dela z živino in si kmet prihrani krmo za zimo.«

Zwischen 1400m-1800 m über Adria und von der Huda bis zur Staatsgrenze erstreckt sich in der Marktgemeinde St. Jakob im Rosental die Alm Rožca-Baba der gleichnamigen Agrargemeinschaft. Ihr Obmann ist der pensionierte Mechaniker und Nebenerwerbsbauer **Mibi Notsch**, vlg. Ruep in Tschemernitzen, ihm zur Seite steht **Petrej Janežič**, vulgo Janežč aus Lessach.

Die Alm ist Gemeinschaftsbesitz der umliegenden Bauern, die Teilhaber der Alm sind. Die Anteile der Agrargemeinschaft sind an den jeweiligen Hof gebunden. Ohne Zustimmung der Anteilsbesitzer geht auf der Alm nichts. Die größten Anteile haben Bauern aus Kanin, Rosenbach, Schlatten, Friesnitz und Lessach. Die Gemeinschaft ist nach dem Vereinsgesetz strukturiert.

Die Alm misst etwa 160 ha, davon sind etwa 100 ha Weidefläche, der Rest ist unproduktiv. Vor allem wuchernde Latschenkiefer und Lärchen müssen ständig geschwendet werden. Diese mühselige, aber notwendige Gemeinschaftsarbeit wird von der EU finanziell abgegolten. Jährlich wird die Alm mit etwa 100 Kühen und Ochsen, etwa 50 Schafen, einigen Pferden und Ziegen bestockt. Das entspricht einer Großvieheinheit (GVE) oder einem Pferd bzw. 7 Schafen je ha. Pro GVE bekommt man 70 € gefördert. Die Kontrolle obliegt der AMA. Die Tiere werden um den St. Veitstag aufgetrieben und kehren um den 15. September zurück ins Tal.

Da die Alm weder umzäunt ist und es auch keinen Hirten gibt, sind die Bauern angehalten, regelmäßig nach den Tieren zu sehen, um bei etwaigen Unfälle sofort einzugreifen. Hier und da grast die Herde über die Grenze, kehrt aber regelmäßig zurück.

Unfälle mit den Tieren sind auf der Alm nicht auszuschließen, wie der Verlust eines Jungrindes vor zwei Jahren. Auf der Rožca-Baba Alm gab es bisher keine schwerwiegenden Vorfälle mit Bär oder Wolf oder streunenden Hunden. Auch Wanderer und Radfahrer halten sich größtenteils an die vorgegeben Wege und Informationstafeln,

Auf der Alm stehen drei Hütten und ein Stall. Eine Hütte dient den Jägern, die die Jagd gepachtet haben, die anderen sind verpachtet. Weiters haben die Bauern zwei Wasserbehälter errichtet. Die Alm ist in gutem Erhaltungszustand.

»Der Vorteil einer Alm ist der Wegfall der Tierbetreuung im Sommer und die Futterersparnis für den Winter.«

Društvo Lebensraum Petzenland/Peca, Praznik repice v Šmihelu
Bistrica nad Pliberkom/St. Michael ob Bleiburg

Oktober 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
28	29	30	Terezija, Remigij 01	Bogoljub, Bogomil 02 <i>Komenda Jesenski kmetijski sejem</i>	Evald, Gerard, Žarko 03 <i>Komenda Jesenski kmetijski sejem</i>	Frančišek, Petronij 04 <i>Komenda Jesenski kmetijski sejem</i>
Marcelin, Flavija 05	Bruno, Renato 06	Marko, Sergij 07	Demetrij, Marcel 08	Dioniz 09	Florencij, Danijel 10	Emilijan 11
Maksimilijan, Serafin 12	Edvard, Koloman 13	Kalist, Gavdencij 14	Terezija, Zinka 15	Hedvika, Marjeta 16	Ignacij, Viktor 17	Luka, Peter 18
Izak, Pavel 19	Irena, Vendelin, Artemij 20	Uršula, Hilarion 21	Marija, Bertila, Marko 22	Janez, Severin 23	Anton, Martin 24	Krišpin in Krispinijan 25 <i>zimski čas ☺</i>
državni praznik 26	Sabina, Vincenc 27	Simon, Tadej, Cirila 28	Narcis, Ermelinda 29	Marcel, Alfonz, Linda 30	Bolfenk, Kvintin 31	01

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische oven/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze
sekanje lesa Holzschlagen presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen prillivanje rožam Blumengießen gnojiti Düngen rez sadnega drevja Obstbaumschnitt sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen striženje las Haare schneiden trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung vkuhovanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage mlaj Neumond polna luna Vollmond

Foto: Silvo Kumer

Društvo Lebensraum Petzenland/Peca, Praznik repice v Šmihelu Bistrica nad Pliberkom/St. Michael ob Bleiburg

Vse se je začelo leta 2016 na prazniku češenj v Šmihelu. Skupina ljudi okoli vsestransko aktivnega Šmihelčana **Franza Kušaja** je razmišljala, kako bi po ukinitvi veselice »Heimatherbst« oživili družabno življenje v občini Bistrica nad Pliberkom. »In kmalu smo prišli na pojem repica, tako v našem domačem slovenskem narečju poimenujemo krompir. Ko sem bil mlad, so jeseni vsi govorili o pobiranju repice, o nemškem Kartoffelklauben pa ni bilo ne duha ne sluha,« pripoveduje Kušaj, ki bi mu 79 let težko pripisali. Ideja je prerasla v Praznik repice v sklopu zahvalne nedelje. Prvi »Repica-fest« je bil oktobra 2017, leto kasneje so ustanovili društvo Lebensraum Petzenland-Peca, ki praznik organizira vsako leto – odpadel je le leta 2020 zaradi pandemije.

Praznik repice je postal izredno priljubljen, zlasti zadnja dva, ki sta v Šmihel privabila več tisoč obiskovalcev. »Ljudje pridejo predvsem zaradi repice in raznolike ponudbe. To je dokaz, da je bila zamisel pravilna,« pravi Kušaj. 35 in več razstavljalcev sodeluje s stojnicami, praznik dopolnjuje kulturni program: zbor Evropske šole Šmihel, domača godba na pihala, nastopi folklornih skupin ... Vse se začne s sveto mašo, saj je sodelovanje s cerkvijo organizatorjem pri srcu. »Lahko rečemo, da je cela občina na nogah,« dodaja Kušaj. Prvi predsednik društva je bil Gottfried Kulmesch, nato Franz Kušaj, danes častni predsednik.

Leta 2024 je vodenje prevzela 62-letna **Doris-Grit Schwarz**, ki sodeluje že od začetka. »Glavni vzrok, da sem prevzela funkcijo, je, ker me je fasciniralo, kako je Franz vse življenje delal za sočloveka. Tudi jaz želim pomagati in zapustiti sledove. Moram pa priznati, da imam z organizacijo ogromno dela,« pravi upokojena sodelavka kmetijske zbornice. Včasih bi si želela več podpore s strani občine, ki bi ta po celi regiji prepoznaven dogodek lahko bolje podpirala, tudi finančno: »Še posebej me je zbolelo, ko sem slišala od nekega občinskega mandatarja, da bi bilo vse lažje, če bi praznik imenovali Kartoffelfest in ne Praznik repice.« Že od začetka sodelujejo lokalni »repica kmetje«, na primer Flödlovi, Kotschnigovi in Tomaževi. Društvo ima okoli

40 članov, večinoma kmetov in neposrednih prodajalcev. Praznik je pomembna prodajna priložnost za kmetijske izdelke regije in kraj, kjer kmetje pridobijo nove stranke. Schwarz: »Franz Kušaj me je prosil, da bi bila neke vrste ambasadorica praznika, saj imam dobre kontakte s kmeti.« Priljubljena je tudi repica-kuhinja, ki jo vodi društvenica Annemarie Kraiger.

Obiskovalce razvaja z »repica-zrezkom«. »Pri stojnicah nam je pomembna kakovost, kmečki izdelki in živila iz regije Alpe-Jadran. Krompir – repica, ki jo obiskovalci poskusijo na prazniku – je zrasel v regiji, to lahko zagotovimo,« pravi Doris-Grit Schwarz, rojena v Krki, drugo domovino pa je našla v Bistrici nad Pliberkom, kjer je aktivna kot občinska svetnica Regionalne liste. Stojnina znaša 50 €, stojničarji pa dobijo srečke za srečelov; če jih prodajo, je stojnica brezplačna. Za prodajo in reklamo skrbi zagnan aktivist Jozef Blažej, znan kot »Jože mit die Lose«. Društvo poudarja dvojezičnost in ohranjanje slovenskih podjunskih izrazov. Zato že nekaj let organizirajo velikonočno tržnico Motschkafest / Praznik močke. »Kot društvo se vidimo kot ambasador našega prostora in proizvajalcev, obenem pa ustvarjamo kraj srečanja v duhu Alpe-Jadran – k nam prihajajo tudi razstavljalci iz Slovenije in Italije,« dodaja Schwarz. Društvo je več kot organizator praznikov.

Med korono so sprožili pobudo Bistričani pomagajo Bistričanom, prostovoljno so opravljali nakupe za starejše in organizirali tečaje obrezovanja sadnega drevja. V sodelovanju z družino Silan so na Letini razvili Naravni vrt Silan, nagrajen z nagrado Goldene Unke 2024. Z vrtom spodbujajo življenjski prostor za žuželke in domorodne rastline.

»Smo dvojezična občina in ta dvojezičnost je tisto, kar nas dela posebne,« poudarja Schwarz, ki si prizadeva za sožitje med slovensko- in nemškogovorečimi Korošci. Ima prav: v Avstriji je veliko Kartoffelfestov, a le en Praznik repice – in ta je v Šmihelu.

Was 2016 mit einer Idee beim Kirschenfest begann, hat sich zum bedeutendsten Fest Südkärntens entwickelt: das Alpe-Adria Repica-Fest. Initiiert von **Franz Kušaj**, einem engagierten Vereinsmenschen, wurde der Kartoffel – im lokalen Dialekt »repica« genannt – ein eigenes Fest gewidmet. »Damals sprach niemand vom Kartoffelklauben, es gab nur die Repica«, erinnert sich Kušaj.

Seit 2017 wird das Fest gemeinsam mit Erntedank gefeiert und vom Verein Lebensraum Petzenland-Peca organisiert. Es zieht jährlich bis zu 3.500 Besucher nach St. Michael, wo rund 40 Aussteller aus dem Alpe-Adria-Raum ihre Produkte präsentieren. Das Fest steht für regionale Kulinarik, kulturellen Austausch und Brauchtumpflege, unterstützt von Chören, Volkstänzern und Musikgruppen aus Kärnten. Besonders sichtbar ist die gelebte Zweisprachigkeit, wie etwa beim Ostermarkt »Motschkafest/Praznik močke«.

Seit 2024 führt **Doris-Grit Schwarz** den Verein. Die gebürtige Gurkerin setzt sich für das Wohlergehen bauerlicher Familien und den Schutz des ländlichen Raums ein. »Regionalität und ein sorgsamer Umgang mit dem Boden sind uns ein zentrales Anliegen,« betont sie.

Das Bildungszentrum des Kooperationspartners Naturgarten Silan in Lettenstätten bietet regelmäßig Workshops zum Thema Biodiversität und Artenschutz an und wurde 2024 mit dem Naturschutzpreis »Goldene Unke« des Landes Kärnten ausgezeichnet.

Der Verein zählt rund 30 Mitglieder und engagiert sich auch sozial. Während der Covid-Pandemie wurden Einkäufe für ältere Mitbürger organisiert, und die Einnahmen des Christkindlmarktes kommen Bedürftigen zugute.

»Das Repica-Fest ist heute nicht nur eine Plattform für regionale Erzeuger, sondern auch ein Aushängeschild für unsere Gemeinde,« sagt Schwarz. Qualität und Herkunft stehen hier im Mittelpunkt. Die Repica, die Besucher kaufen oder verkosten können, stammt garantiert aus der Region.

»In Österreich gibt es viele Kartoffelfeste, aber nur ein Repica-Fest – und das ist in St. Michael,« so Doris-Grit Schwarz.

»Za živo naravo, kmetijstvo in dvojezičnost.«

»Für eine lebendige Natur,
Landwirtschaft und
Zweisprachigkeit.«

Berta Piskernik p. d. / vlg. pri Boštlnu; Lobnik, Železna Kapla / Lobnig, Eisenkappel

November 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
26	27	28	29	30	31	vsi sveti , Cezarij 01
verne duše, Marcijan 02	Viktorin, Just, Martin 03	Karel 04	Zaharija, Elizabeta 05	Lenart, Modesta 06	Engelbert, Ernest 07	Mirko, Bogdan, Janez 08
Božidar 09	Leon, Andrej 10	Martin, Menas 11	Jozafat, Kunibert 12	Stanislav 13	Nikolaj, Lovrenc 14	Albert, Leopold 15
Marjeta, Jedrt, Otmar 16	Elizabeta, Hugo 17	Roman 18	Neža 19	Edmund, Feliks 20	Albert, Gelazij 21	Cilka, Maver 22
Klemen 23	Cvetka, Krizogon 24	Katarina, Erazem 25	Leonard, Valerijan 26	Virgil, Modest 27	Jakob, Eberhard 28	1. advent, Saturnin 29
Andrej, Tadej 30	01	02	03	04	05	06

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische ovon/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge rak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze

sekanje lesa Holzschlagen presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen prillivanje rožam Blumengießen gnojiti Düngen rez sadnega drevja Obstbaumschnitt sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen striženje las Haare schneiden trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung vkuhovanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage mlaj Neumond polna luna Vollmond

Berta Piskernik

p. d. / vlg. pri Boštlnu; Lobnik, Železna Kapla / Lobnig, Eisenkappel

Berta Piskernik (63) živi v domači hiši po domače pri Boštlnu v Lobniku, dober kilometer iz centra Železne Kaple. Ko vstopimo v hišo, v oči padejo neštete lovske trofeje in strelne tarče s podobami divjadi, ki jih Berta sama slika in jih rada tudi komu podari. Hiša stoji sredi približno 660 hektarjev velikega lovišča lovske družine spodnji Lobnik. Njena edina ženska članica je Berta Piskernik.

Bila je najmlajša od štirih otrok Milana in Marije Piskernik. Imela je tri precej starejše brate, ki so žal že vsi pokojni. Mati Marija je bila doma s Kališnikove kmetije v Selah, oče Franz pa se je rodil v hiši, kjer danes živa Berta Piskernik in njen sin Jan.

Že kot štiriletna deklica je očeta spremljala na lovu. »Od njega sem podedovala ljubezen do narave, lova in živali. Moj oče je izredno negoval lovsko etiko, naučil me je, da moraš biti pošten lovec, lovec s srcem, ne le lovec s kazalcem na petelinu,« se Berta spominja očeta. Takrat so bile še hude zime z ogromno snega. »Pozimi sva peš nesla koruzo, seno in sol skozi sneg daleč do krmišča. Lov pomeni, da moraš žival najprej negovati, potem lahko tudi kaj odvzameš od narave.«

Ko pripoveduje o očetu, se ji zatakne jezik, z njim je bila tesno povezana. Umrli je v 64. letu starosti. »Vse sva skupaj delala. Bila sem kot njegova podrepna muha,« pravi Berta in se spominja lepega otroštva.

Oče je doživel vojno, moral je v nemški vermaht, kasneje je dezertiral in se pridružil partizanom. Proti koncu vojne je bil v zaporu v Celovcu in je le po sreči preživel. »Vselej je poudarjal, da v vojni ni zmagovalcev in da je vsaka vojna izguba za vsakega. Bil je močna osebnost in zaveden Slovenec.«

Berta Piskernik je lovski izpit opravila po študiju specialne pedagogike v Ljubljani. Kot vzgojiteljica se je zaposlila v mladinskem domu v Celovcu. »Poklic sem izbrala, ker sem hotela biti blizu mladini.« Njeno vodilo pri delu je bilo: »Dijake podpirati, poiskati njihove močne lastnosti in na tem graditi. Ponudila sem jim roko in jim pokazala pot, a hoditi so morali sami.« Mladini je posredovala tudi nujnost ohranjanja slovenskega jezika in kulture.

»Življenjski prostor divjadi se je spremenil, zožil in zmanjšal. V naših koroških gozdovih ni dovolj prostora za roparja, kot je volk..«

Živela je doma v Lobniku in se v službo vozila v Celovec. Dokler je oče živel, so doma imeli krave, svinje in kokoši, po njegovi smrti pa so živinorejo opustili. Doma niso poznali delitve na moško in žensko delo. »Moja starša sta bila glede tega izredno napredna. Doma sem zagrabila za vsako delo, bodisi v hlevu bodisi v gozdu.« Biti v družbi moških zanj ni nič posebnega. Kot lovka uživa čas v naravi. Že dolga leta je tudi članica Kluba prijateljev lova, opravila pa je tudi izpit Lovske zveze Slovenije.

Berta Piskernik ima ogromno interesov. Mama Marija ji je posredovala znanje o zeliščih, iz katerih danes izdeluje zdravilne tinkture. »Narava mi sama pokaže, katero zelišče bo lajšalo kakšno obolenje. Med korono sem v gozdu našla prostor, poln pljučnika – najboljšega zdravila za pljuča.«

Že od otroštva jo fascinira morje. »To je zame drugi svet, v katerem se sama počutim kot riba.« Pred devetimi leti je začela s potapljanjem in v Egiptu opravila potapljaško šolo. Dvakrat na leto gre na dopust in se v Rdečem morju potaplja do 40 metrov globoko.

Najbolj uživa, če plava z morskimi psi. Ni je strah. »Žival moraš srečati s spoštovanjem, če si v njenem teritoriju. In seveda se moraš mirno obnašati.« Enkrat se je je morski pes celo že dotaknil.

Naučila se je rezljanja, rada je jahala, igra lovski rog, je avstrijska prvakinja v streljanju s športno pištolo. Pred tremi leti je začela plesati linedance, ker je to dobro za telo in možgane. »Vedno sem pripravljena za novo, ne morem si pa predstavljati, da bi vse življenje delala isto. V življenju moramo ostati v gibanju,« se nasmehe.

Zelo jo veseli, da ima tako ljubega vnuka. Ponosna je, da ta otrok odrašča dvojezično. »Želim si, da ga bom kot babica lahko še dolgo spremljala na poti odraščanja.«

Berta Piskernik (63) lebt in ihrem Elternhaus vlg. Boßl in Lobnig, rund einen Kilometer oberhalb von Bad Eisenkappel. Im Haus hängen zahlreiche Jagdtrophäen und von ihr gemalte Zielscheiben mit Tiermotiven. Das Gebäude steht mitten im etwa 660 ha großen Jagdgebiet der Jagdgesellschaft Unterlobnig – Berta ist das einzige weibliche Mitglied.

Sie ist das jüngste von vier Kinder. Ihre Mutter Marija stammte vom Kališnik-Hof in Zell/Sele, ihr Vater Milan wurde im selben Haus geboren, in dem Berta heute mit ihrem Sohn Jan lebt. Schon als Vierjährige begleitete sie ihren Vater auf die Jagd. »Die Jagdethik war ihm sehr wichtig, er lehrte mich, Jägerin mit Herz zu sein – nicht nur mit dem Finger am Abzug.« Heute geht sie alleine auf die Jagd und genießt die Zeit in der Natur.

Ihr Vater wurde im Krieg zur Wehrmacht gezwungen, desertierte später zu den Partisanen und überlebte nur knapp. Er erzählte oft vom Krieg, »wo es immer nur Verlierer gibt und keine Sieger.«

Nach dem Sonderpädagogikstudium in Ljubljana arbeitete Berta als Erzieherin im Jugendheim Mladinski dom in Klagenfurt. »Ich wollte nahe bei der Jugend sein und helfen, ihre Stärken zu finden.« Wichtig war ihr stets, die Jugendlichen für gute Bildung sowie den Erhalt der slowenischen Sprache und Kultur zu sensibilisieren.

Jagd ist nur eines von Bertas vielen Interessen. Von ihrer Mutter lernte sie alles über Heilkräuter und stellt heute eigene Tinkturen her. Seit Kindheit vom Meer fasziniert, machte sie vor neun Jahren in Ägypten den Tauchschein. Zweimal im Jahr fährt sie ans Rote Meer und taucht dort bis zu 40 m tief – am liebsten mit Haien: »Man muss ihnen mit Respekt begegnen.« Einmal hat sie unter Wasser sogar einen Hai berührt.

Berta spielt Jagdhorn, hat geschnitzt, ist österreichische Meisterin im Pistolenschießen und tanzt Linedance. »Ich bin stets offen für Neues. Im Leben müssen wir in Bewegung bleiben.«

Besonders stolz ist sie auf ihren zweisprachigen Enkel. »Ich hoffe, dass ich ihn noch lange beim Aufwachsen begleiten kann.«

»Der Lebensraum des Wildes hat sich verändert und verkleinert. In unseren Kärntner Wäldern ist nicht genug Platz für Raubtiere wie den Wolf.«

Zoran Ožbolt predsednik KIS Gorski Kotar (HR) / Obmann der KIS Gorski Kotar (CRO)

December Dezember 2026

PONEDELJEK • MONTAG	TOREK • DIENSTAG	SREDA • MITTWOCH	ČETRTEK • DONNERSTAG	PETEK • FREITAG	SOBOTA • SAMSTAG	NEDELJA • SONNTAG
30	Natalija 01	Živka, Blanka, Herta 02	Frančišek, Kasijan 03	Janez, Barbara 04	Sava, Gerald, Krispina 05	2. advent, Nikolaj 06
	● ● ●	● ● ●				●
Ambrož, Jožefa 07	M. Brezmadežna 08	Peter, Valerija, Abel 09	Melkijad, Judita 10	Danijel 11	Ivana 12	3. advent Lucija, Otilija 13
●	● ●	● ●	● ●	●	●	●
Janez, Dušan 14	Kristina 15	Albina, Adelhajda 16	Lazar, Olimpija, Vivina 17	Teotim, Gracijan 18	Urban, Favsta, Tea 19	4. advent, Evgenij 20
		●	●	● ●	● ●	●
Peter, Severin 21 zima	Frančiška 22	Janez, Viktorija 23	sveti večer, Adam, Eva 24	božič, Anastazija 25	Štefan 26	Janez, Fabiola 27
● ●	●	●	● ●	● ● ●	● ● ● ●	● ● ● ●
nedolžni otroci, Kastor 28	Tomaž, David 29	Rajner, Evgen 30	Silvester, Melanija 31	01	02	03
● ● ● ●	● ● ● ●	● ● ● ●	●			

kozorog/Steinbock vodnar/Wassermann ribi/Fische oven/Widder bik/Stier dvojčka/Zwillinge orak/Krebs lev/Löwe devica/Jungfrau tehtnica/Waage škorpion/Skorpion strelec/Schütze
● sekanje lesa Holzschlagen ● presajevanje rastlin Umtopfen und Umsetzen ● prilivanje rožam Blumengießen ● gnojiti Düngen ● rez sadnega drevja Obstbaumschnitt ● sajenje drevov in grmov Bäume und Sträucher pflanzen ● striženje las Haare schneiden ● trebljenje plevla Jäten und Unkrautbekämpfung ● vkuhovanje, obiranje, skladiščenje sadja Einkochen, ernten, lagern - Obsttage ● mlaj Neumond ● polna luna Vollmond

Zoran Ožbolt

predsednik KIS Gorski Kotar (HR) / Obmann der KIS Gorski Kotar (CRO)

V Prezidu v primorsko-goranski županiji na Hrvaškem, tik ob meji pri Babnem polju, živi Zoran Ožbolt, kmet, po domače Frencok, podjetnik, predsednik KIS Gorski Kotar in pobudnik Vzorčne kmetije Gorski Kotar ter podpredsednik Slovenskega kulturnega društva Gorski Kotar. Je poročen, oče štirih otrok ter ded šestih vnukov.

Prva poznanstva Zorana Ožbolta s koroškim KIS-om segajo v leto 2012, ko je na Ptuju bila ustanovljena slovenska zamejska kmetijska koordinacija AGRASLOMAK, danes najpomembnejši dejavnik povezanosti slovenskih zamejskih kmetijskih struktur. Leta 2014 je bila po vzoru Kmečke izobraževalne skupnosti KIS ustanovljena KIS, poljoprivredna-edukacijska udruga Gorski Kotar.

Zgodba o zamisli gradnje Vzorčne kmetije se je pričela leta 2014 z obiskom slovenskega ministra Žmavca, se utrdila na odprtju podobne kmetije leta 2015 na Zgornjem Seniku na Madžarskem in se končno uresničila z začetkom gradnje leta 2020. V ta namen je KIS Gorski Kotar kot nosilec celotnega načrta in podviga odkupil kmetijo pri Kramarju na Zbitkah v Prezidu. Načrt za vzorčno - kulturno - turistični center je naredil tržaški Slovenec Dani Toscano, ki je upošteval krajevno obliko in arhitekturo poslopij.

Pred ustanovitjo KIS Gorski Kotar je kmečko-izobraževalna dejavnost bila sekcija leta 2007 ustanovljenega Slovenskega kulturnega društva Gorski Kotar.

Projekt in namen Vzorčne turistično gospodarske kmetije, katere celotna površina znaša nad 5000 m², je celovito strokovno-gospodarsko, kmetijsko izobraževanje v sodobno urejenih seminarških prostorih in predavalnicah. Tu bo potekal tudi dopolnilni pouk slovenščine, sploh pa so prostori samoumevno razpoložljivi tudi za druga društva, za zborovanja in seje. Ogrevanje prostorov in oskrbo s toplo vodo zagotavlja kurjava na sekance. Prav tako je poskrbljeno za gastronomijo z možnostjo prenočitve. Celotno investicijo je prevzela Republika Slovenija. Na hribčku nad hišo stoji čebelnjak za šolanje čebelarjev, ki ga je podarila Slovenska čebelarska zveza. Smiselna zamisel, saj v krajevnem čebelarskem društvu deluje 80 čebelarjev. Ze-

liščni vrt, rastlinjak ter nasadi jagodičja in starih sadnih vrst in tudi žitaric kot so pšenica, ajda, oves in ječmen, dopolnjujejo učno in izobraževalno ponudbo Vzorčne turistično gospodarske kmetije. Vremenske okoliščine pa ne dovoljujejo pridelovanja koruze, saj je okolica Babnega polja znana kot Sibirija Slovenije.

Glavni gospodarski panogi te pokrajine sta že od nekdaj bili gozdno gospodarstvo in živinoreja. Lesno-predelovalna industrija in številne žage so delu prebivalstva zagotavljale preživetje. Svočas cvetoča živinoreja in kmetijstvo - redili so predvsem krave, konje, koze (z njimi so tudi vozili), ovce in prašiče, poleg krompirja pa pridelovali ječmen, ajdo, riž in oves - sta bolj ali manj zamrla. Samo v Prezidu je nekoč ropotalo osem mlinov, danes stoji samo še eden. Ožbolt meni, da je vzrok tudi pomanjkanje klavnic. Najbližja na hrvaški strani je oddaljena več kot dve uri vožnje, prevoz v bližnje slovenske klavnice preprečujejo birokracija in stroški, domači zakol pa je prepovedan.

Huda težava je manjkajoč kmečki naraščaj. Kmetije so majhne, brez dodatne dejavnosti je preživetje na njih skoraj brezizgledno. Mladina se s trebuhom za kruhom odpravlja na delo in izobraževanje v bližnjo Slovenijo, na primer v Postojno, na Obalo in v Ljubljano, ali pa v Reko in Zagreb. In le malo se jih vrne domov na skromno grudo. Dolgoročno se vasi praznijo. Na Hrvaškem imajo za ta sodoben pojav primeren izrek: »Sela se sele, gradovi se grade« - Vasi se praznijo, mesta pa rastejo. Dodatna hiba je, da ni kmetijske šole. Najbližja hrvaška je v 350 kilometrih oddaljenih Križevcih v Medimurju. Ožboltov sin Filip, eden od redkih mladih prevzemnikov, je končal Kmetijsko šolo Grm pri Novem Mestu.

Vzorčna kmetija s svojo bogato izobraževalno in vzgojno ponudbo je zato tudi samopomoč kraja za obstanek teh krajev in proti njihovem propadanju.

»Vzorčna kmetija s svojo bogato izobraževalno ponudbo je tudi samopomoč krajanov za obstanek teh krajev.«

Zoran Ožbolt, Bauer, Unternehmer und Netzwerker, Obmann des KIS Gorski Kotar in Kroatien und Vizeobmann des gleichnamigen Slowenischen Kulturvereins sowie Initiator des landwirtschaftlichen Leitbetriebes Gorski Kotar, lebt in Prezid nahe der slowenisch-kroatischen Grenze. Er ist verheiratet, Vater von vier Kindern und Opa von sechs Enkeln.

Erste Kontakte mit der Kärntner Bäuerlichen Bildungsgemeinschaft/Kmečka izobraževalna skupnost KIS knüpfte er im Jahre 2012 in Ptuj, wo die grenzüberschreitende slowenische bäuerliche Koordination AGRASLOMAK begründet wurde. Nach ihrem Vorbild gründete er 2014 die landwirtschaftliche Bildungsgemeinschaft KIS Gorski Kotar, um der ansässigen bäuerlichen Bevölkerung ein umfassendes Bildungsangebot zu bieten. Dafür erwarb er einen aufgelassenen Hof und errichtete dort mit Unterstützung der Republik Slowenien und nach den Plänen des slowenischen Triester Architekten Dani Toscano die Musterlandwirtschaft Gorski Kotar.

Ihrem Gründungsauftrag entsprechend bietet sie in modern ausgestatteten Räumlichkeiten Fachseminare, praktische Weiterbildungskurse sowie slowenischen Sprachunterricht an. Die Räume stehen auch anderen Vereinen und ihren Veranstaltungen offen, etwa den mehr als 80 Imkern der Umgebung. Zudem gehören gastronomische Angebote und Übernachtungsmöglichkeiten zum Betrieb. Auf dem 5000 m² großen Areal wachsen alle Obst- und Getreidesorten sowie Beerengewächse. Zudem gibt es ein Gewächshaus und – zur Freude der Imker – ein vom Slowenischen Imkerverband gestiftetes Bienenhaus.

Vor allem der Landwirtschaft mit Schwerpunkt Viehzucht und Getreideanbau sowie der Forstwirtschaft wird in diesem klimatisch herausfordernden und waldreichen Gebiet besonderes Augenmerk geschenkt.

Für Zoran Ožbolt ist die Musterlandwirtschaft ein Akt der Selbsthilfe in einer Region, in der es an Arbeitsplätzen und Weiterbildungsmöglichkeiten mangelt und daher viele junge Menschen abwandern. Nur wenige kehren zurück – ihnen sollen bessere Startchancen geboten werden.

»Der landwirtschaftliche Leitbetrieb ist ein Akt der Selbsthilfe für den Erhalt der Region.«